

ОГЛЕДАЛО

Тешиовско - гостиварска епархија

Година 1 · Број 3 · Децември 2014

ХРИСТОС СЕ РОДИ!

Црква „Успение на Пресвета Богородица“ - Маврово

Со благослов на Неговојто
високојреосвештенство
Митрополијот шешовско - гостиварски
г. Јосиф

СОДРЖИНА

Стефан - Архиепископ охридски и македонски	4
Јосиф, Митрополијот шешовско-гостиварски.....	6
Житие на Свети Јован Шангајски	8
Митрополијот Николај Месогјски	10
За ангелие	14
Како се слават православније слави	17
Крајки цртички за образованието и воспитувањето на личноста	19
Објаснување на светата Литургија во делови	21
Прељубата – нарушување на светоста на бракот?	24
Преп. Кирил Пејчиновиќ - За свадбије во Божијен пост	26
Веселии и настани од епархијата	

✧ СТЕФАН ~ АРХИЕПИСКОП ОХРИДСКИ И МАКЕДОНСКИ ✧

Така ѝ треба да свети пред луѓето и вашата светилина, за да ги видајте вашите добри дела и да Го прослават вашиот Отиец небесен (Мт. 5, 16)

Пред една година¹, овој свети храм не собра за востоличувањето на новоизбраниот митрополиџ на Тешовско-госптиварската епархија; тогаш дојдовме за повод што значи ново поглавје во животој на Црквата во Полошкиот крај. Од поранешната Полошко-кумановска епархија, Синодот, согледувајќи ја пошребата, формира две епархии, кои, само за период од една година, ја оправдаа одлуката на македонските архиереи. Еден Јосиф пославивме со седиште во Тешово, а другиот Јосиф во Куманово. И, еве, со Тешовско-госптиварскиот митрополиџ г. Јосиф сме заедно за да ја одбележиме годишнината од неговото архипасијрсување на овие просиори. Дојдовме со сите вас, најпрво моливено да Му благодариме на Бога за појкрепајќи што ни ја дава, зашто без Бога никој не ќе можеме да сиори-

¹ Слово одржано во Тешово, во храмот „Свети Кирил и Методиј“, на 2. н. 2014 г., на годишнината од востоличувањето на Неговото високопреосвештенство г. Јосиф за Митрополиџ тешовско-госптиварски.

ме ништо - сè ни е од Бога (2. Кор. 5, 18); – сета наша способност доаѓа од Бога (2. Кор. 3, 5), од Бога ни е и трпението и утвехата, од Бога ни е и сигурноста, од Него ни е сè. Имајќи го сето што предвид и живеејќи со сознанието дека пак од Бога сме избрани за ова што сме, односно дека Бог не повикал кон светост, должни сме да внимаваме на себеси. И не само што: должни сме да бидеме пример, да бидеме светилина за другите, како што вели светиот евангелист Матеј.

Нашов позив, нашава служба и служењето на Бога и народот, бара да сме пример за сите и во сè. А примерот има голема сила! Сите ние, обично, веруваме во она што сме го слушале и научиле, но повеќе и најмногу веруваме во она што ќе го видиме. Советот и поука делуваат на умот, а примерот на волјата. Многумина христијани не ја познаваат својата вера, па честопати се однесуваат гледајќи ги пошпатките и примерите на упатението во верата. Оттаму, треба да размислуваме какви сме и какви примери даваме, каков впечаток оставаме. Колку повисока должност, колку поголема функција, толку и поголема одговорност! Во итаквите се вперени очите на сите и секогаш се следат нивното поведение и нивните дела.

Ние во Црквата мора и треба да знаеме дека во нас епископите и свештенослужителите, воопшто, секогаш најпрво кон нас се упатени погледите на другите. И токму затоа Господ Христос ни ги упатил оние зборови – дека треба да свети нашата светилина пред луѓето, за да ги видајте нашите дела. Никогаш не треба да заборавиме дека ние избранието на оваа служба, во многу влијаеме на другите: и во верата, и во нивното однос кон Црквата и кон Бога. Еден познат писател вели дека – добриот пасиер она што го говори, треба со дела да го појкрепува. Значи, висштинскиот пасиер и во својот живој, па дури и со својот живој треба да ја појврдува науката што ја проповеда, односно да биде свесен дека примерот поучува колку и зборовите, па дури и повеќе со примерот отколку со зборовите!

Ние во Црквата Христова имаме на Кого да се угледаме. Господ Христос е истиот и вчера и денес и итакво ќе остане во сите векови (Евр. 13, 8) и Словоото Господово останува засекогаш (1. Петр. 1, 25). Тој ни даде пример за и ние да правиме како Него (Јн. 13, 15). Многубројните светители, маченици, исповедници, преподобни – се пример дека и во ова што и во овој свет може да Му се угоди на Бога и да се биде пример

на луѓето. Богоугоднициите, всушност, се луѓе коишто живееле според Евангелието, и биле и остванале пример за следба. Сџарозавешниот праведник Јов сведочи дека Бог не ги оштргнува очите Свои од праведнициите (Јов 36, 7). За разлика од човеот, кој гледа само она што ќе го види со своите очи, Господ гледа и на срцето и на душата човека. Преку пророкот Езекил, Бог порачал: тешко на пасириите кои се пасеа само самите себе (Езек. 34, 1). Зашто, и ние архиереите, како соработници на Бога, како што вели свети ап. Павле (1. Кор. 3, 9), односно како сопасири и соучесници во славата што ќе се открие, како што вели свети апостол Петар, должни сме да го чуваме и надградуваме доверениот ни сџадо – давајќи пример во сѐ (сп. 1. Пет. 5, 1-3).

И нам во МПЦ, во сите времиња, Бог ни испраќал пасири кои биле пример меѓу нашиот народ. Свети Климент, охридскиот чудотворец – големиот учител, проповедник и пасир, вака поучува: чујте, о пасири, пазете го внимателно сџадо што ви е доверено, поучувајќи го со благост и водејќи го со љубов... Не пресџанувајте да ги поучувате луѓето кои ви се доверени, покажувајќи се во сѐ како пример за добри дела...

Јас и браќата архиереи верувавме, а веќе и се потврдува дека со изборот на Неговото високопреосвештенство г. Јосиф, добивме архиереј кој е, и ќе остане верен на Оној кој го посџави (Евр. 3, 2); дека Неговото слово ќе биде светилник за нозете и светлина за патекиите на доверениот народ, како порачува царот Давид (Пс. 118, 105). Владико, знаејќи во кои краеве, по Божја милост, дојде да бидеш пасир, според зборовите на пророкот – упешувај го овој народ, како вели Господ (Ис. 40, 1), односно и покрај многуте искушенија, поучувај го – да се радува, да се усовршува, да се упешува, да биде едномислен, да живее во мир - и Бог на љубовта и на мирот ќе биде со вас (2. Кор. 13, 11).

А вие, ошци, свештенослужители во оваа епархија, заедно со верниот православен народ – помагајте му на својот архиереј! Секој од нас, без исклучок, и ерархијата и народот, повикани сме заедно да учесвуваме во мисијата на Црквата. Се разбира: кој повеќе примил, повеќе и ќе одговара, но никој не е ослободен од обврската да помага во духовниот расџ на народот и во чувањето на достоинството на Црквата на овие просџори. Вие сџе му од Бога дарувани надеж и радост (1. Сол. 2, 19)! Сџојте и држете ги преданијата (2. Сол. 2, 15), по кои ќе ве поучува и води ва-

шиот архиереј. Бидете еднотупни и едномислени (Филип. 2, 2), зашто само заедно, само сплотени можеме да ги издржаме маките што може да ги донесе денот. Бидете џрпеливи, а во моливата постџани, ни советува свети апостол Павле (Рим. 12, 12)! Нема многу да добиаме ако се прашуваме: зошто дојдовме во ваква ситуација, туку да размислуваме – како да постџуваме во оваа ситуација: сџануваме сѐ помалубројни, сѐ помалку млади остванувајќи во овие краеве, сѐ помалку рожби во нашите семејства... и уште многу други прашања, чиј одговор нема многу да ни помогне...

Зашто, џрудете се, доколку зависи од вас – живејте во мир со сите луѓе (Рим. 12, 18)! Почитувајте го секој (1. Петар 2, 17), бидете пример во градењето на толеранција со другите; почитувајте ги разликите во припаѓањето по една или друга основа... Нашите постџари умејат да бидат и добри комшии, и добри пријатели... Верувам дека сме свесни за потребата од подадена рака кон другите во ова време. Просџувањето е и човечка доблест и христџанска добродетел! Дури, блажени се оние кои градат мир, зашто ќе се наречат синови Божи! (Мџ. 5, 9).

Како христџански народ да се џрудиме да постџуваме кон другите како што другите сакаме да постџуваат кон нас. Ако џој постџулат го имаме во нашето живеење, ќе придонесаме да се градат почовечки односи со сите околу нас. Зашто уште и советуваме: не угледувајте се на злото, туку на доброто. Кој добро чини од Бога е, а кој прави зло – не Го видел Бога, вели свети Јован Богослов (3. Јн. 11). – Па, добрината ги победува сите зла!

Ете, со џаква надеж дојдовме на ова денешно одбележување, но и со џаква надеж сакаме и да ве оставиме, имајќи ве постџано во нашите мисли и молитви. Имајќи го Неговото високопреосвештенство, мџрополиот г. Јосиф, вашиот надлежен архиереј, како пасир за пример, ви порачуваме – помагајте си едни на други, чувајте ја верата православна и Црквата наша, помагајте ја потребната духовна преобразба и Бог на мирот нека биде постџано со сите вас! Амин!

Честитата годишнина, Високопреосвештен владико и уште многу, многу одбележувања!

На многу години!

❖ ЈОСИФ МИТРОПОЛИТ ТЕТОВСКО-ГОСТИВАРСКИ ❖

Голема одговорност е кога треба да се зборува и пишува за големи настани, особено за тие што се врежале во историјата, културата и религијата на еден народ, што станале неодвоив дел од неговото постоење.

Денес се собравме на овој свештен чин, за да Му оддадеме благодарност на Бога, зашто по Неговата света волја, еве, за првпат во поновата историја на Македонската православна црква, токму на овие благословени просјори, најопени со многу подвиг и молитва, со чиста вера, но и со маченичка крв, со одлука на Светиот архиерејски синод, токму пред една година се создаде и почна да функционира Тетовско-гостиварската епархија, со што беше поставен и првиот митрополит Тетовско-гостиварски. Навистина, овој чин не претставуваше идеја и план кои по своето воспоставување беа нови, сега изродени, туку се возобновување на одамна прекинатите црковен и духовен континуитет, изразуван во минатото преку постоењето на славната Полошка епархија на овие просјори, чиј најпознат возглавител, епископот Јоаникиј, е сохранил во манастирот „Свети Атанасиј“ над с. Лешок.

Возлюбени во Господа, овој аманет, даден од нашата света Црква, е голема обврска за сите нас - за надлежниот архиереј, свештенството и за верниот народ. Ни се даде голем дар, но и голема одговорност - сите заедно да работиме оваа нива Господова да стане духовно плодносна (Мт. 13, 1-8).

И во овие моменти, кога по една година работи и подвиг треба да кажеме што сме исполниле и постигнале, се наоѓаме пред многу неблагодарна одговорност - да судиме и зборуваме самиите за себе. А ние само на Господа се надеваме, на Неговата милост и на моливието застапништво на светиите! Токму со нивната помош, во оваа измината година се успеа најпрво да се воспостават основните институции на Епархијата и, секако, потребната комуникација со сите релевантни фактори на локално и државно ниво. Се опочнаа неколку капитални проекти, и тоа во разни области: се возобнови замрзната мисионерска дејност, најпрво изразена преку активното богослужение и проповедта на Божјото слово. Во тој контекст, можеме да ги посочиме и кајихејските предавања, што се одржуваат во нашите храмови, а кои имаат за цел запознавање со верата на повозрасните верници, покрај веќе активното функционирање на веронауката во основните училишта во епархијата, каде што, можеме да се пофалиме, како ретко каде во нашата земја, имаме речиси стопроцентна посетеност. Од голема помош во оваа насока е и активното издавање на епархиското списание „Огледало“, кое со својата строго одредена содржина, има за цел појаснување на многу сегменти од православно верување и живеење.

Слава Му на Бога и благодарност до многу добронамерници, оваа година успеавме да започнеме, па дури и да завршиме неколку капитални проекти, и тоа: дадовме нов лик на соборниот храм „Свети Кирил и Методиј“ во Тетово, возобновувајќи ја целосно неговата внатрешност; осветивме две нови цркви, една во Маврово, посветена на светиите Кирил и Методиј, а другата во с. Сушица, Гостиварско, посветена на свети Николај; ги поставивме темелите за изградба на манастирот „Свето Преображение“ во нас. Циглана, во Гостивар; во процедура сме и со реализација на првата фаза од изградбата на владичкиот конак во составот на Лешочкиот манастир; исто

тика, го започнавме и процесот за реновирање на посмеечкиот, гостински конак, за што се надеваме на помош од државата. Остворивме црковна куќа, која со штедрата помош на неколкумина верници, успеваме да ја активираме еднаш во неделата, а се надевам дека доколку смогнеме сили, што ќе го правиме и почесто.

Секако, искрено се молиме и се надеваме, во периодот што претстои, дај Боже што да биде набрзо, да ги поставиме темелите на долгоочекуваниот православен храм во новиот дел од Тетово, а во соработка со централната власт да изградиме капели на постојните градски гробишта во Тетово и Гостивар, кои се од суштествена важност и потреба на населението.

Во овој период, посетувајќи многу делови од нашата Епархија, видовме дека сме обврзани пред големото духовно богатство што нашиите предци ни го оставиле. Граделе со душа и срце, давале за својата мајка - Црквата со голема вера и љубов, за возврат просејќи ги нејзините моливи за здравје и спасение. А има ли подобра мајка од таа што умеа да воспита и насочи, да научи како да живееш за она за кое Господ, нашиот Бог не назначил? На црковните градби, на фреските и иконите е испишана духовната историја на православноот народ од овие простори. Навистина, во минатото доживевме големи искушенија, што поради своја, што поради туѓа вина, но, ете, сега сме исправени пред најголемиот предизвик - да се свртиме кон себе и своето, да го зачуваме, но и унапредиме што го имаме. Во изминатиот период запознав многу луѓе од овој Полошки крај на нашата Македонија, па дури и нашинци иселени по дијаспората. И видов и сфаќив дека сме луѓе кои можеме и мораме да даваме особени духовни плодови. Ги видов и позитивните и нашите негативни страни, па затоа и апелирам како ваш духовен отец - да бидеме најпрво едно во Господа, едно во духовното, но едно и во световното - да имаме заедничка цел и стратегија, личните интереси да ги ставиме настрана, особено пред она што е целесходно за нив, со еден збор да бидеме сплотени и да ги негуваме мирот и хармонијата меѓу нас. Да ги почитуваме вековното устројство на Црквата и свештенството. Да гледаме како на другиот да му помогнеме, ако не сме во можност материјално, итти со добар збор и мисла

и, особено, со моливи пред Бога, а помалку да гледаме и да се интересираме за туѓото. А најважно од сè - да не има во Црква и на Литургии, да живееме црковно и духовно.

Возљубени во Господа,

Сте преживеале многу и разни нешта како Македонци од овој дел на нашата земја. И сте увиделе дека нема поинаков начин за успех, освен со Бога и Црквата.

Сте преживеале многу и разни нешта како Македонци од овој дел на нашата земја. И сте увиделе дека нема поинаков начин за успех, освен со Бога и Црквата. Таковски ве поучувам и молам да ја сакате верата, таковска и прадедовска, но и да ја живеете. Да ја почитувате Црквата и да се надевате

на нејзините моливи, на нејзината љубов и грижа за вас и вашите поштомци.

Вам, почитувани и уважени браќа и сестри во Христос Господа, кои во овој изминат период несебично се вложивте на начинот на кој можевте, и духовно, и интелектуално и материјално, нашата Епархија да почне да функционира, да покаже дела и да ја остварува својата мисија, особено сме ви благодарни. Надевајќи се дека вашата љубов ќе продолжи и ќе биде постојана, Го молиме Милосливниот Бог да ве дарува со многу добра.

Вам, свештенослужителите на оваа од Бога дарувана духовна нива, ви упатувам духовничка поука за периодот што следува - бидете бодри, бидете постојани во верата и ревността, поучувајте се од Преданието на Црквата и проповедајте го Евангелието и со слово и со дело! Голема е нашата свештеничка обврска пред Семоќниот Бог.

Вам, пак, верниот народ, ве поучувам да бидете верни на Господа и Неговата Црква, да бидете силни пред искушенијата што ги носи духовната борба, што ги носи новото време. Не заборавајте дека Господ е љубов и дека судовите Негови, покрај што се неиспитувани, секогаш се праведни.

Господ да ве благослови и да празнуваме заедно уште многу јубилеи и успеси. Амин.

✧ ЖИТИЕ НА СВЕТИ ЈОВАН ШАНГАЈСКИ ✧

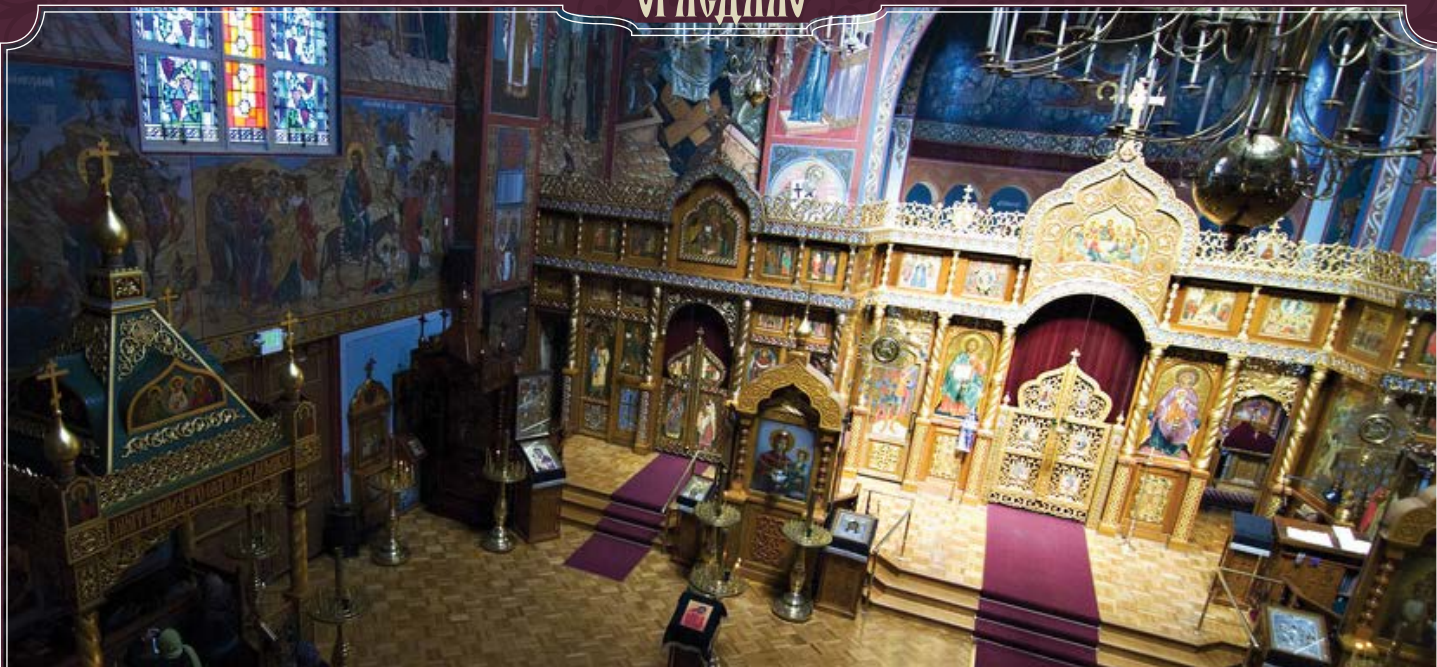

Многу е важно споменот за училците и преподставените, посебно за оние коишто живееле свет живот, да биде пренесен на помладите генерации со искрени емоции и многу љубов. На такаков начин нашите училци ни го пренесоа споменот за свети Јован Шангајски и врежаа во нашите срца неизмерна љубов кон овој светилец.

Свети Јован Шангајски бил роден во населбата Адамовка, во Харковската губернија на 4. јуни 1896 година, како најстар син на родителите Борис и Глафира. Љубовта кон Бога ја почувствувал најпрво во својот дом. Негов далечен предок бил свети Јован Тоболски, чијшто живот и подвиг го воодушевувале, како пример кој треба и самиот да го следи. Неговото свето име било Михаил Максимович. Според едни, тоа име го добил поради домашната слава во чест на свети архангел Михаил, а според други, по неговиот предок, научникот Михаил Александрович Максимович. Со духовниот и аскејски живот се запознал во ш.н. Светогорски манастир, кој бил во близина на неговиот семеен имот. Пошто се запишал во Полтавскиот кадетски корпус, но иако го завршил со најголем успех, сепак, се покажало дека тоа не е неговиот животен повик. Во Харков се запишал на Правниот факултет, каде што го запонал и својот духовник, архиепископот Антониј

Храповицки, чијашто личност ќе одигра клучна улога, најмногу во однос на животноата определба на малиот Мишо. По емигрирањето во Белград, се запишал на Богословскиот факултет, а за да помогне во опстанокот на своето семејство, продавал весници на белградските улици. Свети Јован Шангајски бил замонашен во Милковскиот манастир, во близина на градош Свилањац. Пошто бил испрашен како еромонах и професор во богословијата во Битола, каде што со најголема љубов ги учел младите богослови на божествениите науки. Неочекуваниот избор за епископ на Шангај во Кина, остворил ново поглавје во неговиот живот. Таму свети Јован, како млад архиереј, пасишувал со најголема љубов и редок аскејски подвиг. Покрај раководењето со црковниот живот на иселениците Руси, тој остворил и добротворни установи, меѓу кои најзначајно е прифатилиштето за деца без родителите „Свети Тихон Задонски“. По Втората светска војна, успеал да спаси од советската пропаганда голем дел руски иселеници во Кина. Свети Јован Шангајски бил новиот Мојсеј за емигрантите од Шангај, бидејќи ги предводел на далечниот и тежок пат, најпрво до Тубабао на Филипините, а подоцна, како добар пасиш, ги сместил на сигурно во САД. Го оживеал споменот и забораветиот култ на француските древни светилци. Истовремено помагал и за формирање на самостојна православна црква во Франција, а пошто и во Холандија. Со негова помош биле основани и неколку манастири. Ја попомогал и се изборил за иницијативата за канонизација за светилецот Јован Кронштадски во 1964 година. Неговото живоино дело ќе го запечати градбата на соборниот руски храм во Сан Франциско. Тоа било време кога ги прејлпиле и најголемите животи ударите, односно искушенија од нечесливост.

Овој свет архиереј бил низок по раса, со тешкотии во говорот и куцал на едната нога. Но сето тоа не било пречка, тој со својата искрена самопожртвуваност, максимално да одговори на архипасишкото повик. Од денот на своето замонашување, никогаш не спал во постела, туку спиеал на стол. На тој начин го практикувал најтешкиот подвиг - победувањето на сонот. Секојдневно служел света Литургија и посетувал болни, над коишто правел и чуда со икона на свети Наум Охридски, од која никогаш не се одвојувал. Свети Јован Шангајски бил многу скроман и живеел не

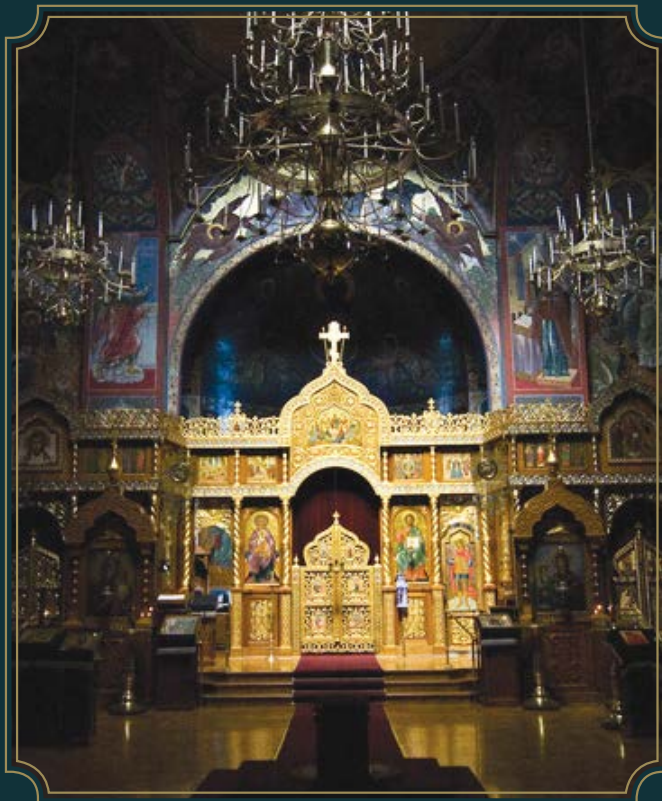
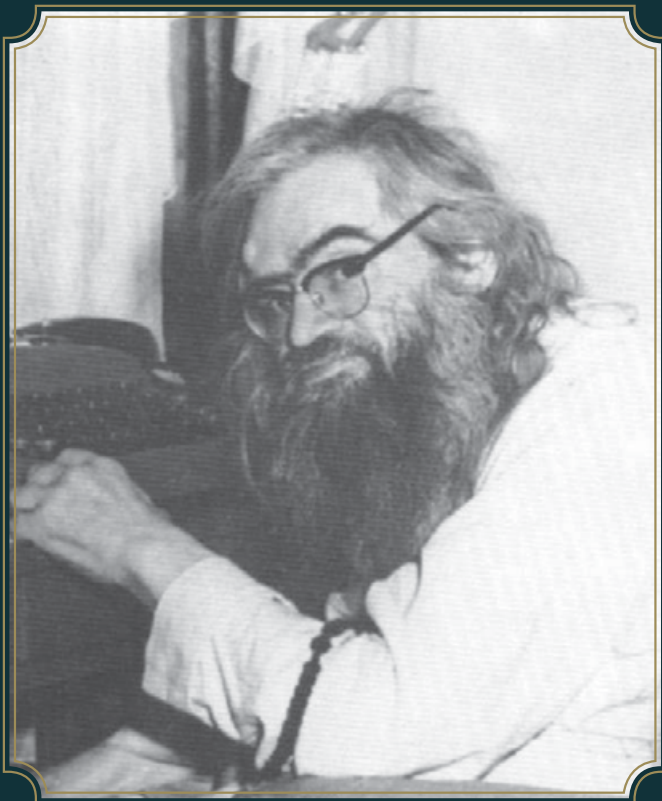
за себе, љуку за Цркваѝа Христѝова. Во САД то викале
свеѝи Јован Босиѝи, бидејќи Chesnopaiи, поради болки
во сѝапалаѝа, не носел обувки.

Свеѝи Јован Шангајски починал во сабоѝа, на 19. јуни
1966 година, по оѝслуженаѝа свеѝа Лиѝургија во хра-
моѝи „Свеѝи Николај Мирликиски“ во Сиеѝл.

Нависѝина, споменоѝи на овој голем угодник Божји
не можеме да го смесѝиме во овие неколку напишани

редови. Од ѝаа причина, драги чииѝаѝели, ѝопло ја
препорачуваме книгаѝа „Свеѝи Јован Шангајски“, од
блаженоупокоеноѝи и драг професор Борис Кр. Бош-
ковски, еден од ученициѝе Македонци на свеѝи Јован
Шангајски. Таа книга, верувам, ќе го сѝопли вашеѝо
срце и пак и пак, и пак и пак, ќе посакаѝе да ја чииѝаѝе.

Свеѝи оче Јоване, моли Го Христѝа Бога за нас!

БОЖЕ ЗОШТО СЕ СЛУЧН ТОА СО МЕНЕЈ

Млад пар. Се запознале неодамна. Единствена ната желба им била да живеат во љубов. Колку што може повеќе да се сакаат еден со друг. Колку што може поополно! Колку што може подлабоко! Тоа е што - вистинскиот живот. Во што нема само сладост и убавина, има и сила! Таквата љубов не може да е егоистично чувство, бидејќи не е ограничена само на себеси, односно не е самодоволна. Љубовта раѓа, умножува и дава живот.

Во тој круг на љубовта, што сипуваат во брак, и што веќе чекаат дејенце. Тоа им е центар и смис-

ла на заедничкиот живот. Што мечти сега веќе се сврзани со него, во дејство се собрани што нивни надежи. За првпат, во нивната љубов влегува и некој трет. Тој што не се гледа, но само што негово присуство ја умножува и укрепува нивната љубов. Променило што се случуваат во женското тело за време на бременоста, ја потврдуваат појавата на новиот живот, кој не само што е создаден од љубов, туку и самиот раѓа љубов. Невидливо малечко, кое што го разбираат без зборови, им дава нов живот на родителите. Тие откриваат не само дека се сакаат повеќе, туку и некако поинаку. Нивната љубов добила ново, некое повисоко ниво.

Младата жена се чувствува како мајка уште пред раѓањето на дејето. Таа само го очекува моментот кога ќе може да си го прегрне дејето. Доаѓа денот на раѓањето. Природната болка се заменува со радост, чудовиденост од новото присуство во дома, изненаденост пред неповторливите црти на новата личност. Со неа заедно доаѓаат и бессиите ноќи, радоста, неспокојствата, грижите, прегратките, бакнежите, играчките, мечтите. Дејето започнува да се смее, да зборува, да оди, да ги прави првите палавештини, започнува да оди на училиште. Од ден на ден приврзаноста кон дејето расте. Справовите и опас-

носите се менуваат. Слушаме дека нечие туго дејие мешко заболело. Насмевката ни исчезнува од лицето, но не за долго. Длабоките внатрешни сфирови го определуваат нашиот душевен свет и ја одразуваат нашата насоченост. Не, твора не е можно! Тоа не може да се случи со нас! Последи некоја причина поради која болестта чукнала во твојот дом. Веројатноста дека такво нешто ќе се случи и со нашето дејие е ништожно мала, дури и не последи. Собирајќи ги трошките од верата, духовно се оградуваме со крстниот знак. Ако Бог последи, Тој ќе не запази, штом сме Го повикале. Уште повеќе, Бог е љубов. Тој ќе се сожали и над нашето бедно дејие. Тоа е уште толку невино. Еј, се случува, по играа нему му е лошо, упредената веднаш му се покачува телесната температура и ние не можеме да му ја спуштиме и по неколку дена, или поради непозната причина твора боледува последијано. Справуваме, му правиме прегледи, сепак, увереноста не не напушта: резултатите ќе покажат, дејието заздравува, или во најлош случај твора е само дейска болест, од која се боледувало и претходно, а во нашите денови успешно се лекува. Деновите минуваат. Безоблачно небо на нашата радост е прекинуто од грмотевиците на медицинските заклучоци. Тоа е рак. Името на дијагнозата не појсекува на морски деликатес. Но сега во нас никнува впечатокот дека твој рак, со еднаш шипка го стиска нашиот разум, а со другата ни го распарува срцето. Тоа чудовиште го јаде и го мачи целото наше битие. Не сакаме да мислиме на твора, не можеме да го сфатиме. Сосем неодамна ние се прегрнувавме и се радувавме што Господ ни испратил мал

ангел. Денес нашиот прегратки личат на сад исполнет со солзи и се плашме Господ да не ни го земе ангелот, кого го смеаме за свој. Бураа на медицинските испитувања се менува со мачното надоаѓање на прашањето, што нема одговор „Зашто?“ Боже мој, зошто таква болка? За што ли е виновно ова невино суштество? Зошто твора се случи со моето дејие, кое ми изгледа најдобро во светот? Зошто треба да страда без ропот, да боледува, не препославувајќи што сè ќе треба да испрпи. Зошто толку рано надвисна над него болестта? Да ги остави своите играчки, своите браќа и сестри, своите родител и овој свет? Зошто се случи сето твора со нас? Никаква логика не може да ни помогне, никакво објаснување не може да не утеша, никаков збор да не поткрепи, никаков бог да се допре до нас. Ние се истргнуваме од твој круг и бараме прибежиште во исчекувањето на некое чудо. Но дали ќе се случи? Христос го воскресна Јаир и синоот на вдовица од Наин. Тој ја исцелил Хананејката и слугата на слугиникот. Бог особено ги љуби децата и нам не учи да се поучуваме од нивната невиност. Неговата љубов е неисцрпна. Колку чудеса се случуваат далеку од нас, а колку имало во минатото! Зошто да не се случи и сега, со нашето дејие? Што е твора за Бога? Тој не може ли ним да им стори едно мало чудо? Нашиот стремеж да се утешиме на твој начин го зголемува искушението. Чудото, затоа е чудо, зашто се случува крајно ретко. Ако се случи со нас, нема ли да е несправедливо? Зошто некои живеат во последијано благодатно присуство на Бога, а други се лишени од твора?

Зошто едни го прославуваат Бога, а други (мнозинството) се смируваат толку многу и Го молат Бога? И повторно, ако Тој може да твори чудеса, зошто не ги исцелува сите или уште повеќе - зошто воопшто не ги надмине болестите радосно и мирно, за да ги преживее малкуте години кој ни се запишани? Може ли Бог да последи за твора, за ние да страдаме, или воопшто Го нема, и ние се мачиме и страдаме? Некои ни велат дека Бог не љуби и затоа допушта такви искушенија. А тие коишто не утешуваат, коишто одговараат на нашата болка со совети и зборови, зошто нив Бог не ги љуби, а само нас? Зошто нивните деца безгрижно играат и се смеат, а нашето е ослабено и бледо, живее со лекаство и низ здравствениот систем? Зошто нивните деца се шегуваат и прават пакости, а нашето живее со празна надеж и вера во лагата дека наскоро сè ќе биде во ред и наскоро ќе се врати на училиште? Зошто тие прават планови во однос на децата, а ние се плашме да мислиме за иднината на своето дејие? И ако препославиме дека Бог ќе реши да не боледуваат децата, тогаш како ќе може да прпи да страдаат возрасните, како твора се согласува со Неговата љубов и Божество? Зошто нашиот живот е толку трагичен, зошто справуваш да љубиш? Зошто не се решаваш да се предадеш на другиот? Зошто не се решаваш да се приврзеш кон некој? Зошто колку посилна е љубовта, толку поболна е разделбата? Колку се подлабоки чувствата толку е поголема болката? Навистина, зошто? Во еден момент твора „зошто“ го достигнува пределот на гордостта. Некои не советуваат да не

поси́авува́ме пра́шања: не мо́же да
го пра́ша́ме Бо́га „зо́што?“. Мо́жеби
ѿмо́гму по́ради ѿво́ј грев сѿпра́да на-
ше́то де́ше? И си́ше ѿне „зо́што“,
ко́га се по́шѿикна́ѿи од смире-
на́ѿа и ѿивка бо́лка, не само ѿшо
го сочи́нуваа́ѿи о́брази на наше́то
висѿѿи́нско „ѿс“, ѿу́ку ги изразу-
ваа́ѿи и на́јдлабо́киѿе су́шѿе́сѿтвени
сомо́нежи на ово́ј свеѿѿ.

БЛАГОСЛОВОТ НА БОЛКАТА

Тие „зошћо“ се благословени! Ги освѣтил Самѣиѣ Христѣос, кога умирал на крстѣиѣ: „Боже, Боже зошћо си ме оствѣвил?“ (Мѣ. 27, 46). Боже мој, зошћо го направи ова со мене? Шћо ли сум ѣи стѣорил? Зар не сум Твој Син? Тоа е ѣѣоа прашање, кое си го постѣавуваме и ние, Но и Он оствѣнал без одговор. На прашањетѣо не било одговорено на видлив начин. Насѣнаниѣе шћо потѣоа следуваа, го оѣкрија одговорѣи.

Мношїѡво слични горчливи прашања изрекла усїѡнаїа на многусїрадалниѡї Јов, и ги напишало перѡїѡ на пророк Давид: свештїенаїа исїѡрија ја запечайїила тїрагичнаїа смртї на нивниїѡ деца. Овие два човека исїѡвременно преїсїѡставувааї пример на зачудувачка вера, издржливостї и тїрпение.

Тоа прашање кое се однесува на Бога, го посйавуваме на себеси и на оние луѓе, кој особено нè сакаат. Го посйавуваме ѿокму заѿоа, за да го изразиме ѿоа, шѿо се случува во нас, и истовремено се надеваме дека некој ќе ни се сожали. Кој може да ни даде одговор?

Свeтuи Вaсuиlу Вeлuкuи, oбрaкaјкuи
сe кoн eдeн нaйбжeн иaйкo, му рe-
кoл дeкa бoлкaиa гo прaви чoвeкoи,
иoлкy чувсuивииeн, шuиo иoј сuи-
нuвa сличeн нa oкo кoe нe јa пoднe-

сува и најмалаиџа прашина. Дури и најнежниџо движење ја зголемува болкаиџа на човекоиџ кој сѝтрада! Мислиџе кои се приведувааиџ како логички аргуменџи, сѝанувааиџ неподносливи. Само солзиџе, недоумиеџо, молчаниеџо и внаиџрешнаиџа молиџиџа би можеле да ја успокојаиџ болкаиџа, да ја просветлаиџ темнинаиџа и да родиџ надеж.

Болкаѿа не само шѿо нѣ пробудува,
ѿуку раѿа и љубов кон луѿеѿо околу
нас. Тие се обидувааѿ да се посѿа-
вааѿ на нашеѿо месѿо. Чувсѿву-
вајќи се себеси зашѿиѿени, ѿие се
обидувааѿ да ги споделаѿ нашиѿе
чувсѿва, не ѿолку пријаѿни за нив.
Тоа им се дава. Болкаѿа раѿа љубов,
а истовремено со ѿоа, исполнеѿа е
со љубов и нашаѿа врска со ближ-
ниѿе. Болкаѿа раѿа висѿина. Во
нашеѿо срце расѿе сосѿраданиеѿо
кон другиѿе луѓе. Во ѿоа се крие
одговорѿѿ. Така во нашеѿо срце до-
аѿа упеа. Неговаѿа сладосѿ и мир
се чувсѿвувааѿ повеќе од самаѿа
ѿежина на преживеанаѿа болка.

Како што сведочи науката, од едни

и истии родитѣли може да се родатъ
мноштво совршено различни деца.
Ние се разликуваме еден од друг
дворешно, а внатрешниот свет
на секој човек е единствен (неповтор-
лив). Според тоа, ако некој надворе-
шен се обиде да даде одговор на на-
шеио скриено прашање, тој ќе ни
го наруши свештеното право: ние
сме должни да го најдеме нашиот
сопствен одговор, подготвен од
Бога. Туѓата мудрост ќе ги разруши
висоината и слободата дадени од
Бога внатре во нас.

Голема грешка е кога очекуваме одговор однадвор, од некој друг. Кој од мудрециџе, просветениџе луѓе, философиџе, свештенициџе, може да е уверен во правилноста на дадениџе аргументи, и да го знае одговорот на толку лично прашање? Одговорот може да го откриеме само внатре во себеси. Не е во никакви аналогни случаи, не е во дебелиџе книги, не е во рецепцииџе за упешување на мудрециџе. Одговорот не се наоѓа некаде надвор, не го знае никој друг. Тој се раѓа внатре

во нас. И нашиот сопствен одговор е дар од Бога.

На крајот од краишта, на сите „зошто“, нема одговори, коишто ги очекуваме по нашата човечка немоќ и оскудност. Не можеме да најдеме решение ако ја следиме вообичаената логика. Затоа и Христос кажал малку за смртта. Тој просил ја примил, и понел болка и страдање повеќе од секој друг. И кога воскреснал устата му била полна повеќе со дихание на живој, отколку со зборови. Тој ништо не кажал за живојот и за смртта, туку само пророкувал за мачеништво на Петар. На болката е невозможно да се одговори со аргументи. Смртта и несправедливоста немаат логично објаснување. Тие прашања се решаваат само со вдохнување, кое произлегува од Бога. Тие се решаваат од Светиот Дух, и се надминуваат со смирено примане на волјата Божја, која посвојано е висината, а истовремено и недостижна.

Испитувањето раѓа бура од прашања на кои нема одговор. Ние, вклучувајќи се во сите тие „зошто“, „можеби“, „ако“, ја одржуваме надежта и преживуваме во овој свет, очекувајќи нешто поздравно и поспојано. Но него го нема во предложено човечко решение, тоа се крие во неочекуваното и најприродно Божје утешение. Секој наш обид да го замениме со нешто човечко, завршува со трагедија. Во дијалогот со болката, несправедливоста и смртта, принудени сме да излеземе од сферите на човечките расудувања. Во тоа се крие не само излез од искушението, туку и благодетание.

Единствена можност

На крајот, ако можеме сами да си го поставиме прашањето, тогаш и одговорот треба да го чекаме. Или нема Бог, или Тој го допуштил тоа искушение, за да ни дарува единствена можност. Ако го немаше Распуштањето, не би имало ни Воскресение. Тогаш Христос би бил добар ученик, а не Бог. Бог ни дава единствена можност, да се издигнеме над своите слабости, да излеземе надвор од пределите на човечките расудувања. Нам ни останува да ја видиме таа можност и доследно да ја искористиме. Во тој случај духовната полза од она што се случува ќе биде многу поголема од силата и болката на искушението.

Смртта, болката, несправедливоста се иако што можеме да ги нарушиме со невнимателен збор. Во тие околности висината не може да биде изразена како мислење или аргумент; таа се пројавува во смиреното носење на болката. Тоа е пат на границата помеѓу живојот и смртта, помеѓу ропотот и славословието, помеѓу чудото и несправедливоста. Тој пат, со своите неочекувани пресврти, ни ја објавува висината за живојот. На оној кој ќе се одржи во висината, таа ќе му се открие на начин на кој никогаш не препоставувал. Оној кој може да ја истрпи болката, станува чувствителен, и му се открива таква духовна делателност, што во друг случај не би можел да го постигне. Работата не е во тоа дека ќе ти се случи некакви откровенија и настани, тие и така посвојат, туку е во тоа што

ќе ти се отворат очите и ти ќе можеш да ги видиш. За жал, постои една неоспорна висина: само губејќи го саканото нешто, ние досетивнуваме и запознаваме нешто уште поголемо.

Уверен сум дека ниту болката ниту несправедливоста не можат да ја надминат Божјата љубов. Бог постои. И Тој е љубов и живој. Совршена љубов и полноста на живојот. Најголемата тајна на Неговото битие е во истовременото суштествување со болката, несправедливоста и смртта. Можеби најголемиот предизвик за секој од нас е да живееме со сопствената болка. Со надеж да ги примиме во прегратките тие длабоки „Зошто“, очекувајќи Го смирено и внатрешно Бога, току среде таквите „несправедливости“, кои, ни се чини, ни ги испраќа Бог.

Пред неколку дена кај мене дојде една млада девојка. Изгледаше дека кандило на живојот одвај и тлее. Покрај неподносливата болка, видов надеж. Во нејзините расплакани очи насреќа радост, сила и мудрост. „Јас сакам да живеам“, ми рече таа – „но не дојдов тоа вие да го потврдите. Дојдов да ми помогнете да заминам од овој свет.“

- „Јас сум свештеник на живојот, а не на смртта“ - ѝ одговорив - „затоа сакам ти да живееш. Дозволи ми да те прашам нешто. За време на тешкото искушение, кое ти е испраќено, се запраша ли: „Боже, зошто тоа се случува со мене?“

- „Не ве разбираам, оче?“

Прашав: „Боже, зошто тоа не се случи со мене? Ја очекувам не смртта, туку просветлението.“

творечка креативност дошла до својот израз. Поради духови на своето време и поради тоа колку бил во состојба сѐарозавејниот богоизбран народ правилно да ги согледа Божјите вистини, пророкот Мојсеј не можел да се впушти во поголемо и поподробно опишување на природата и целокупните својства на духовниот свет. Сѐарозавејниот богоизбран народ не можел да го апсорбира тоа и лесно би можел да заситрани во идолопоклонство. Затоа пророкот Мојсеј сметал дека е доволно ако напише само толку: „На почетокот Бог ги соз-

даде небоиѡ и земјаѡа“. Дека анге-
лиѡе се создадени долго време пред
создавањето на материјалниѡи
свеѡи, ни сведочи и подаѡокоѡи оп-
ишан во книгаѡа за праведниѡи.
Јов, каде шѡо чииѡаме дека кога Бог
во чѡиврѡиѡи ден ги создаде свез-
диѡе, се радуваа ангелиѡе на не-
боѡи (Јов 38, 7).

ПРИРОДАТА НА АНГЕЛИТЕ

Ангелии се пред сè, духовни биџија. Тие се создадени од Бога, од нишџо. Нивнаиа духовна природа, обичниоџ смрџен човек не може ниџу да ја разгаџине, а ниџу, пак, да ја разбере. Тие се духови, според џоа невидливи, но иџовремено се разумни, слободни, бесмрџни и бесџрасни. Тие се утврдени во доброџо и во служењеџо на Бога, па според џоа не се подложни на грџоџ. Но иако како биџија се посовршени од човекоџ, сепак, пред Бога џије се несовршени. Тие не се се-знајни. Сознаењеџо како особина е својсџивена само на биџијеџо Божјо. Тие не можат сами да ги разберат џајниџе на домосџројоџ Божји за свеџоџ и човекоџ. Тие, иџо џака, не можат да проникнат и да Го разберат Божјоџо биџије. Тие го немаат својсџвоџо на секадепри-сутноџ, бидејќи се конкретни индивидуи, кои не можат да бидат иџовремено секаде. Тоа многу јасно ни го оџкрива и свеџиоџо апосџол Маџеј, кој, опишувајќи ги најприсниџе насџани по Хрисџо-воџо воскресение, вели: „Ангел Гос-подов слезе од небоџо, присџапи, го оџџирани каменоџ од гробнаџа враџа и седна на него“ (Маџ. 28, 2). Значи, џије по природа се духови,

но според својата служба се нарекуваат ангели, односно весници, објавувачи на Божјата волја на луѓето. Ангелиите се бесмртни поради Божјата благодат и се осветени според своето доскопство и според блискоста со Бога. Кога им се јавувале на луѓето, се преобразувале себеси во облик прифатлив за видот и разбирањето на луѓето. Тие не можат сами од себе да прават чуда, туку според Божјото допуштање. Тие се пососвршени биџија од луѓето. Нивната духовна природа е апсолутна, во споредба со нас луѓето кои не сме во состојба да ја разгајнеме суштината на нивното биџие. Но во однос на Бога не е така, бидејќи само Бог е неспоредлив и пред Него се изгледа грубо и материјално. Единствено Бог е апсолутно нематеријален и бесмелесен. Бројот на ангелските чинови е утврден уште со самоото нивно создавање од Бога. Но нивното мноштво никој не може да го изброи. Господ Исус Христос во една прилика го објаснува начинот на посвоењето на ангелиите, кога го опишува начинот на којшто ќе живеат луѓето по Неговото второ доаѓање: „Зашто при воскресението луѓето ниту ќе се женат, ниту ќе се мажат, а ќе живеат како ангелиите Божји на небесата (Мат. 22, 30). Тоа значи дека ангелиите не можат да се размножуваат по пат на раѓање како нас луѓето. Ним не им е потребна ниту телесна храна за да се одржат во живој.

СВЕТТО ПИСМО СВЕДОЧИ ЗА ЈАВУВАЊАТА НА АНГЕЛИТЕ

Во Светото писмо има мноштво примери кога ангелиите им се јавуваат на видлив начин на Божјите

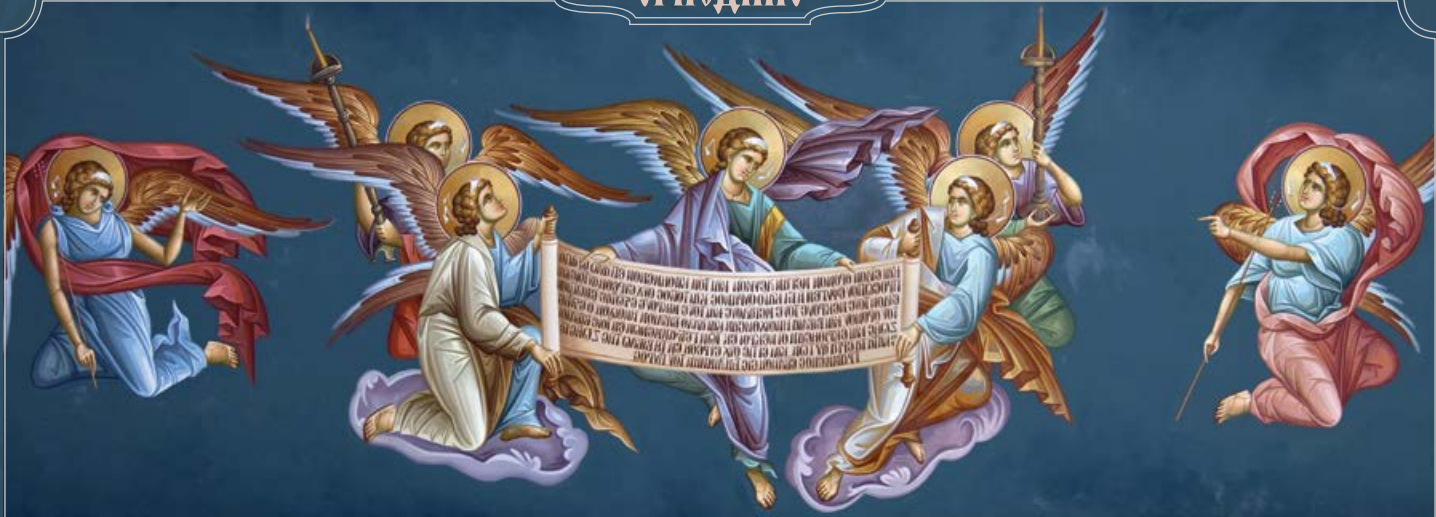
угодници, објавувајќи им ја Божјата волја. Царот Давид гледал ангел кој според Божјата волја го поразувал народот (2. Цар. 24, 16-17). Ангел Господов му се јавил на светиот пророк Илија и му дал упатства по повод болеста на царот Охозиа (4. Цар. 1, 35). Ангели го извеле Лот од Содом (1. Мој. 19, 1-15). Старозаветниот патријарх Јаков видел ангели како се качуваат и слегуваат по скала, која стои на земјата, а со врвот го допира небото, каде што стоел Господ (1. Мој. 28, 12-13). Всушност, целото Свето писмо на Стариот завет изобилува со примери кога Божјите ангели се јавувале во облик, јасно видлив за човечките телесни очи.

И Новиот завет изобилува со голем број примери во кои на јаве или на сон Божјите свети ангели им се јавувале на луѓето, кои биле пред сè богоугодни и со свети живој. Светиот архангел Гаврил на видлив начин му се јавил на првосвештеникот Захариј во старозаветниот храм, објавувајќи му ја веста дека неговата жена Елисавета ќе го роди светиот Јован Претеча и Крстиител Господов (Лука 1, 11-20). Исто така, светиот архангел Гавриил, јавувајќи ѝ се на Пресвета Дева во домој на праведниот Јосиф, во Назарет, ѝ соопштил дека таа ќе го роди Спасителот на светиот, Господ Исус Христос, поздравувајќи ја со зборовите: „Радувај се, Благодатна! Господ е со тебе! Благословена си ти меѓу жениите!“ (Лука 1, 26-38). Мноштво ангели го славеле Христовото рождество, пејќи: „Слава на Бога во висините, а на земјата мир и меѓу луѓето добра волја“ (Лука 2, 9-13). Ангели дошле и Му служеле на Христа по неговото искушенија од ѓаволот (Мат. 4, 11). Ангел Го

храбрел Христа во Гетсиманската градина (Лука 22, 43). По Христовото воскресение, ангел Господов го шргнал каменот од вратата на гробот, каде што лежело мртвото тело Христово (Мат. 28, 2). Ангел Божји им објавил на мироносиците дека Христос воскреснал (Мат. 28, 5-7). При вознесението Христово, ангели им ја објасниле тајната на вознесението на апостолиите и им соопштите дека Христос ќе дојде повторно, на истиот џој начин, но тогаш како судија на светиот (Дела 1, 10-11). Дури и маченичките живоопис на светиите апостоли сведочи дека ангелиите активно учествувале и оставиле свој белег во живојот и развојот на младата Црква Христова: пр. Ангел Господов ги ослободил апостолиите од зашвор (Дела 5, 19).

ПОДЕЛБА НА АНГЕЛИТЕ СПОРЕД ЧИНОВИТЕ

Меѓу себе ангелиите се делат хиерархиски. Нивната поделба е според чинот и според степеној на нивното совршенство. Во древниот спис „За небесната ерархија“, свети Дιονисиј Ареопагит пишува за ангелиите дека се поделени во три чинови, а чиновите во три реда. Најсовршениите се најблиску до Бога. Тие своето осветување и бесмртност ги добиваат директно од Бога. Ангелиите, коишто се од вториот чин, се осветуваат од Божјата благодатна светлина преку ангелиите од првиот чин. Додека, пак, ангелиите од третиот чин, се осветуваат, од Божјата благодатна светлина преку ангелиите од вториот чин. Значи, според учењето на нашата света Православна Црква, онака како што е опишано во Светото писмо, однос-

но како што ни изложиле светиите ојци, ангелиите се делаат на девеј-ангелски чиновни, и тоа: серафими, херувими, пресјоли, господсјива, сили, власји, началсјива, архангели и ангели. Некои од нив, според сведоштвото опишани во Светото писмо, имаат и свои имиња: Михаил, кој е како Бог, кој чува, помага (Дан. 12, 1); Гавриил, чие име значи сила Божја (Дан. 8, 16; Лука 1, 19); Уриил, чие име значи светлина или оган Божји (3. Ездр. 4, 1); Салаиил, чие име значи молишва кон Бога (3. Ездр. 5, 16); пошто Рафаил (Божја помош), Егудил, Варахил итн.

НАШАТА ПОЧИТ КОН АНГЕЛИТЕ

Светата Православна Црква, раководена од Светиот Дух, учењето за светиите Божји ангели го воздигнала, на навистина достоинствено пиедестал. Во Никео цариградскиот символ на верата, преку кој ние веруваме јасно ја исповедаме нашата православна вера, се вели: „Верувам во Единиот Бог Отец, Седришел, Творец на небото и на земјата, и на сè видливо и невидливо“. Боговдохновените ојци, учесници на Седмиот вселенски собор, утврдиле дека на светиите икони, кои ги почитуваме поради изобразениот

на нив лик на Господ Исус Христос, Мајката Божја или Божјите свети угодници, можеме да ги изобразуваме и да ги почитуваме ликовите на светиите ангели. Тие, се всушност, наши неуморни заштитници и молишвеници пред пресјолот на Севишниот Господ Бог. Светиот пророк Исаја, во своето видение гледал како серафими го облекуваат пресјолот Божји, постојано кружејќи и пејќи: „Свети, свети, свети е Господ Саваот! Целата земја е полна со Неговата слава!“ (Иса. 6, 3). И на секој човек, кој е крстен во името на Оцето и Сино и Светиот Дух, Господ му дарува ангел заштител, кој ќе го закрилува и пази од гревот и злото и ќе го насочува на патиот на спасението. Во тој контекст треба да ги разбереме и зборовите на псалмопеецот, кога вели: „Ти, си, Господи, надеж моја, Севишниот го избра за свое прибежиште; зло нема да Ти се случи и неволја нема да се приближи до телото Твое; затоа што ќе им заповеда на ангелиите Свои за Тебе, да Те чуваат на сите патишта Твои“ (Псал. 90, 9-11). И секој православен христијанин, без разлика на својот општествени статус, току поради тоа што е закрилуван и раководен од својот ангел чувар, заслужува, според Божјата заповед, достоинство

внимание и почит, бидејќи затоа Христос рекол: „Гледајте да не презрете едно од овие мали, зашто, ви велам, нивните ангели на небото секогаш го гледаат лицето на Мојот Отец небесен (Мат. 18, 10). Токму светиите ангели ќе бидат сведоци на нашето спасение, бидејќи Христос рекол:

„Секој што Ме признае Мене пред луѓето, и Синој Човечки ќе го признае пред Божјите ангели; а кој ќе се одрече од Мене пред луѓето, и тој ќе биде одречен пред Божјите ангели“ (Лука 12, 8). Се разбира, православните христијани треба да се однесуваат кон светиите ангели со најискрена почит. Кон нив се обраќамо молишвено во сите наши секојдневни прилики, било да се тоа радосни или тужни. Исто така, ги повикуваме со надеж и при молишвословијата, светиите тајни и во нашето домашно секојдневно молишвено правило. Во чест и спомен на ангелските чиновни, се изградени голем број цркви и манастири, а многумина при крштевањето ги добиваат имињата на светиите архангели Михаил, Гавриил и Рафаил. Исто така и многу преподобни ојци и мајки, при замонашувањето со радост ги прифатиле имињата на светиите ангели.

❖ КАКО СЕ СЛАВАТ ПРАВОСЛАВНИТЕ СЛАВИ ❖

Телесната смрт за нас православните христијани не е и не може да биде пречка за заедништво со сите оние кои се заминаа од овој свет, а особено со оние кои се обожиле (сианале богови по благода), односно свештениците, коишто имаат смелост пред Бога да се молат и застапуваат за нас. Уште од првите векови на христијанството, христијаните ги почитувале свештениците, ги собирале нивните мошти, а на моштите од свештениците се случувале бројни чудеса како потврда на нивната свештост.

Кај нашиот народ постои благочестива традиција, во кругот на дома и семејството да ги слави свештениците, при што својата радост ја споделуваат со своите блиски роднини и пријатели. Секое семејство, одреден свештеник го почитува како заштитник и моливник за сите кои живеат во дома. Ова е така затоа што ние цврсто веруваме дека свештениците, иако упокоени, со своите праведни души стојат пред престолат Божји и имаат таква смелост да Го молат Бога за нас грешните. Затоа ние им ја укажуваме нашата љубов и ги просиме нивните свети моливи. Постојат повеќе свештеници и настани од спасителниот домострој, коишто се празнуваат како домашна слава преку целата година, иако повеќето од нив се во есенско-зимскиот период на годината.

Начинот на одбележување на домашните слави треба да биде набожен и благочестив. За славата се меси леб, на кој најчесто е изобразен крст или ликот на свештеникот кој го празнуваме. Таквиот леб се нарекува славски леб или славски колач. Еден ден претходно ги подготвуваме славскиот леб, вино, варената пченица и свеќата и ги поставуваме на определено место. Спроти славата треба целото семејство да оиде на Вечерна богослужба, каде што соборно, заедно со целата Црква ќе го прослави Бога и свештеникот кој се празнува. Потоа важно е во дома да има икона од свештеникот кој се празнува, пред која уште од вечерта ќе го запалиме кандило. Во овој ден треба да размислуваме и за духовните подвизи на свештеникот или маченикот кој го празнуваме, да го читаме неговото житие, да размислиме дали го подражаваме неговиот живот и колку сме го прифатиле како пример и образец на нашиот живот.

Следниот ден наутро, целото семејство треба да

оиде на Литургија во својот парохиски храм, каде што литургиски ќе го прослави празникот, односно свештеникот. Литургиското празнување е најважното, бидејќи на свештата Литургија се собира целата Црква. Преку спомнувањето на имињата на свештениците и на останилите упокоени членови на Црквата, на Проскомидијата ние ославуваме духовно заедништво со нив. Добро е за денот на славата да бидеме исповедани и подготвени да се причестиме со Телото и Крвта Христови.

Потоа доаѓаме во дома, каде што го очекуваме свештеникот да го благослови и прекрши славскиот колач. Постои практика славскиот колач да биде благословуван и вечерта пред празникот, по Вечерната богослужба, што не е погрешно, бидејќи според библиското и црковно сметање на времето, денот почнува од вечерта. Покрај ова, некаде се практикува наместо дома, славскиот колач да се носи во храмот и таму, по завршењето на свештата Литургија, да биде благословен. Славскиот колач е еден вид бескрвна жртва пред Бога во чест и спомен на свештеникот. Му се принесуваат на Бога истите оние дарови коишто се и литургиски - лебот и виното, кои тука имаат символична функција, да не потсетат на раснатиот Христос и на Неговата пролеана крв за живото на светот, како и на крвта на мачениците, пролена заради висшната објавена од Воплошеното Слово - Христос. Свештеникот го пее тропарот на свештеникот, потоа ги благословува пченицата, споменувајќи ги за починалите, па славскиот леб и вино, и крстовидно го сече лебот велејќи: Уште ти ја принесуваме оваа словесна и бескрвна жртва во чест и спомена на... (овде го спомнуваме името на свештеникот кој се празнува), по неговите свети моливи прими ја оваа жртва во небесното твоје жрвеник и испрати ни ја Божествената благодат и дарови на Светиот Дух. Просејќи ги моливитите на свештеникот, во негова чест и спомен на Бога Му принесуваме бескрвна жртва. Потоа свештеникот го зема славскиот леб во своите раце и заедно со домаќините, ги пее тропарите на светите маченици, на Христа Бога и апостоли и на Богородица, велејќи го лебот. Потоа, заедно со домаќините го воздигнува трикрајно лебот и вели: Христос посреди нас! На што тие му одговараат: Е, и ќе биде, по што заедно го прекршуваат. На крајот, свештеникот произнесува

молишва за оние коишто ја пренесуваат оваа бескрвна жртва.

Ойкако сме се помолиле, причестиле, сме учествувале во Богослуженијата и сме го принеле на Бога славскиот колач, во осиганатиот дел од празникот ги очекуваме нашите блиски и пријатели да ни го честитат празникот и со нив да ја споделиме семејната радост. Според древниот обичај на христијаните да се собираат на мирпеза по служењето на светата Литургија, односно по духовната мирпеза, се укрепуваме и со телесната мирпеза.

Се радуваме што радоста на празникот ја споделуваме со нашите ближни.

Она што е важно е славската мирпеза на љубовта да не се претвори во место за опивање, неприсвојни шег и препирки, зашто така се губи духовната димензија на прославувањето. Затоа, кога сме гости на славие, треба културно и со љубов да му ја честитаме славата на домаќинот, посакувајќи му секое добро. Домаќинот треба со љубов и радост да ги пречека гостиите, молејќи се на светиштелот кој го празнува да се застапува и за нив пред Бога. Приштоа ги послужува сите со благословената славска пченица.

Затоа, да се потрудиме да ги прославуваме славие на начинот кој го изложивме, за нашето празнување да содржи во себе духовност и да му биде угодно на Бога.

КРАТКИ ЦРТЧКИ ЗА ОБРАЗОВАНИЕТО И ВОСПИТАНИЕТО НА ЛИЧНОСТА

1. Педагогика има пред сè воспитна функција, а не научна. Тоа значи дека воспитувањето има за цел да го обнови и да го пресоздаде ш.е. да го преобликува човекот според образот на Животот Бог, Создаателот (Творецот) на човекот. Педагогика е задолжена да го храни човекот со вечната најсвештосна свештина Божја. Таа е задолжена, но и одговорна да го храни човекот со сите совршенства Божји, какви што се на пример: вистината, убавината, љубовта и добродетелта.

2. Како и Педагогика не смее за свој овој имератив да ја има научноста. Образованието стекнува нова содржина и смисла со што одбива да биде сведена само на стекнување на знаење од една или повеќе области. Тоа има антрополошка, етичка и длабока духовна смисла. Самостојно поим образование значи обнова на образот Божји во човекот, негово разоткривање и развој. Умот на народот неконтаминиран од плиткиот европски рационаизам, незаборавно го памети длабокото

етичко значење на образот: Жими образот! Човек без-образен; Имаш ли образ?! Има образ како гон! Тоа зборува за длабоката врска меѓу образованието и етиката, меѓу образованието и духовниот живот, воопшто.

3. Педагогика како наука е создадена дури во XVIII век. Истиот што важи и за Католицизмот. Истичувањето на воспитанието се прави со цел да се подобри воспитниот процес. Воспитниот процес, пак, се свика како средба меѓу воспитувачот и воспитаникот. Сепак, поимот наука е повеќе апстрактен поим. Методите на воспитување се исто толку редуцирани, колку што се и методите во другите научни дисциплини.

4. Уште схоластиката својствена за западниот Среден век, акцентот на образовното дејствување го стави на образованието на интелектуално. Образованието на интелектуално се подразбира како собирање на знаење (информации) во депоата на човечкиот ум. На тој начин, образованието почна постепено да ја губи антрополошката длабочина, но и својата смисла.

5. Со итчењето на времето, што во схоластиката постоеше како 'ркул, прерасна во феномен со поиполно право на граѓанство. Денеска образованието во свесата на модерниот човек има апсолутно значење на стекнување знаење и информации од разнобразни научни домени. На тој начин обра-

зованиот човек се идентификува со учениот човек.

6. Морализмот на реформираното христијанство, интегриран со натурализмот и хуманизмот на Ренесансата, уште појесно го насочи воспитанието, кон целиште чија природа е прагматска. Во таа синтеза настана ш.н. педагошки емпиризам. Неговите основи се изградени претежно од натуралистичките философски и научни теории.

7. Педагошкиот натурализам со својот прагматизам и практичност, ја предизвика еруптивната експлозија на образовните и педагошките институции во современиот свет. Но со што ги поколеба најдлабоките темели на воспитанието и неговите конечни цели. Зашто смислата на воспитанието секогаш се става во органска зависност од смислата на човечкиот живот.

8. Поимот образование не е само централен антрополошки поим, туку исто толку е и централен теолошки поим. Поимот образование има автентично, но и ништо помалку длабоко значење, од значењето на поимот воспитание, особено во теологијата. И што е така, зашто образот Христов е образ (икона) на Отецот. Црките и својствата Христиви се истоветни со оние на Отецот. Тоа е појдовната точка на православната иконологија и иконографија. Од поимот за Логосот се развива (произлегува) вториот поим, по-

имой за човекой како образ, создаден по образом Божји. Човекой како икона, создадена според иконата Христова. Преку йоа уподобување на човекой кон Христос, човекой се восиновува на Бога Ойецоый. Според йоа, од йаа образност на човекой со Бога логично произлегува и поимой образование. Образованиейо како живоыйен процес му припаѓа на секој човек. Зборуваме за процес шйо и припаѓа на самата човечка онйологија. Образованиейо прейсйавува разойкривање на човечкой лик создаден според образом Божји. Токму зайоа образованиейо е онйолошки процес кој ги допира сийе компонеты на образом човечки. Човекой со одземен образ се сведува на чистый еийчки поим. Онйолошката димензија на образом бара респект, досйоен за човекой. Педагогйата и кайихейиката не само шйо е йешко, йуку е невозможно реско да се издвојат.

9. Радува фактой шйо свесйа за пойребата од посйоење на едно подлабоко йшемелување на човекой и на сё она шйо се случува со човекой низ исторйата, па според йоа и неговойо воспитание, е присутна во главйе на сийе горазди и видни педагози низ сийе времиња. Недосйайокой на йаковойо йшемелување во нашето време ја прави несигурна современата педагошка мисла и ја произведува радикалната криза во процесой на воспитување и образување на човекой. Несигурносйа и радиканосйа можат да бидат превозможни, под услов да се пронајдат висйинскиы основы на воспитаниейо и

неговйе конечны (крајны) цели. За христйанскоыйо доживување и гледање на сйаврносйа, йе основы се анйрополошки, христолошки, йеанйрополошки и еклисолошки по дефиниција.

10. Ако е йочно, а йочно е учењето дека свейой ойкинаый од Бога се прейвора во своевидна воденица на смрйта (св. Јусйин Келиски), йогаш йочно е учењето за йоа дека Црkvата, Телойо на Богочовекой, сраснайой свей со Бога, прейсйавува работилница на спасениейо (св. Јусйин Келиски), работилница на преобразувањейо, образованиейо и обожувањейо на човекой по мерата на расйот на височината Христова (св. ап. Павле) и по силата на благодатйа на свейной и живоыйтворнойо Дух. Во Црkvата се случува величестйвена средба на човекой со Бога, но и реализација на вечны цели на човекойо бийе.

11. Трагајќи по йемелие на воспитаниейо и по неговйе цели, безусловно йреба да се најде еклисолошки карактер и природата на истойо. Брзоусловносйа на йрагањето произлегува од фактой шйо човекой по природа е ем единка, ем заедница. Па, според йоа, и неговойо воспитание носи ем индивидуалны, ем опшйесйвени белезы. А йоа значи дека неговата смисла и неговойо карактер се еклисијалны (црковны).

12. Незаобиколна е и космичката димензија. Човекой е космичко бийе. Свейной пророк, цар и поет Давид на едно место во

Псалтироый пее за човекой како за бийе кое се йкае во длабочиные земскы. Човекой живее во свейой, йака шйо е проникнуван и условуван од свейой. Но човекой е и бийе кое го осмислува свейой. Ойшука произлегува незаобиколната пойреба од сйекнување на барем крайок увид во прейсйавата на самойо создание (кога се работи за йемелие на воспитаниейо). Депонирание можосйи во йворбата, сйануваат можосйи на човекой како вешйесйвено бийе.

13. Првородийелскоый грев има огромен углед во основйе на православнойо воспитание и образование. Поради падоый на првородийелие, воспитаниейо добива сойириолошки карактер. Да се образува човекой, значи човекой да се спаси од демонската йријада: гревой, злойо и смрйта. Ова демонско йројсйво ги убива и ги умрйвува човечкйе можосйи и го разградува човечкойо образ, а со йоа и образованиейо, йуркајќи го човекой во йемны бездны на бесмислата.

14. Да заклучиме. Цел на воспитнойо процес не е само просвештувањейо и исполнувањейо на силосйе на човечката природа со Висйина, Убавина и Добрина, йуку пред сё и над сё ослободување на човекой од прейсесны рамки на несовершенствойо, а со йоа и од злойо кое го зайемнува и оневозможува човекой да й присйапи и на плуриийчен начин да ја восприими Висйината (Христос) и да ја разойкрие и реализира полнойата на своыйо лик.

ОБЈАСНУВАЊЕ НА СВЕТАТА ЛИТУРГИЈА ВО ДЕЛОВИ

ПРОСКОМИДИЈА

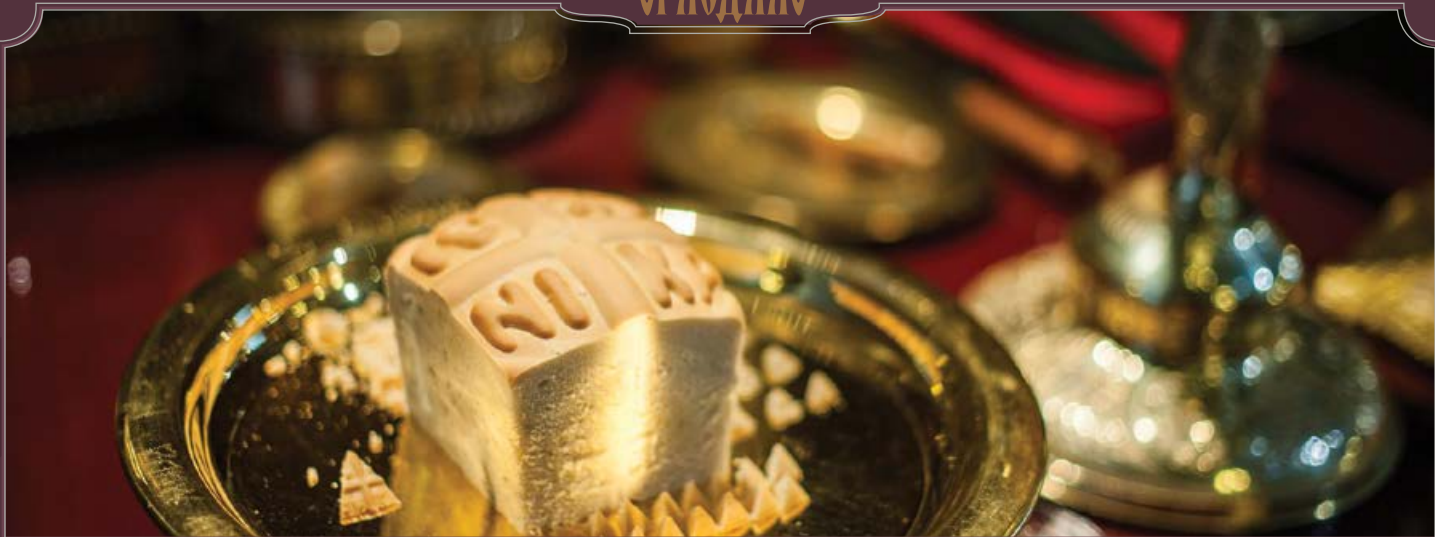
Првиот дел од свештаијата Литургија е Проскомидијата. Зборот „проскомидија“ значи принос. Во овој дел од Литургијата не учествува народот, зашто истинот се прави исклучиво во олтарот од страна на свештеникот. Во периодот на раната Црква, Проскомидијата се извршувала за време пеењето на херувимската песна, што денес како практика останало на архиерејска Литургија. Архиерејот да ја довршува Проскомидијата за време на херувимската песна, додека во останатите случаи, кога служи свештеник, целата се извршува порано, пред почетокот на

Литургијата, односно за време на Уштинската богослужба. Проскомидијата, во суштина, се состои во моливена подготовка на даровите што треба да се принесат на Литургијата.

Свештеникот и ѓаколот, кога ќе дојде времето за служење, влегуваат во храмот и пред иконостасот ги кажуваат почетните молитви: Цару небесен, Трисвето, Оче наш и покајно умилишелните шропарии, а потоа пред иконата Христова го кажуваат шропарот: На пречистиот Твој образ, се поклопуваат и ја целуваат, па пред иконата на Богородица шропарот: На милосрдие извор, по што, исто така, се поклопуваат и ја целуваат иконата. Потоа свештеникот се моли да му биде испрашена сила одозгора за вршење

на прештојната служба, и да биде неосуден во свештенодејството на Божествениот шажни. Потоа двајцата влегуваат во свештот олтар, се поклопуваат пред прештолот и ги облекуваат свештеничките одежди. Со облекувањето на свештеничките одежанија, всушност, се покажува дека службата која прештот е небесна, дека Бог дејствува на свештаијата Литургија.

Ош како ќе ги измијат рацете, свештеникот и ѓаколот одат на проскомидијалникот, односно жртвеникот, кој се наоѓа во северниот дел од свештот олтар. Тој вообичаено е изграден како вдлабнатина во ѕид. На него се наоѓаат дискосот (чинија), свештот пир (свештаијата чаша), лажичката за причест, копјето, свезда и покровците. На жртвеникот

се пошћавувааќи и даровише за Лишургија. Тоа, според заповедиа на нашиот Господ Исус Христос, и според светиото Предание се лебот, виното и водаиа. Лебот се нарекува просфора. Тоа е квасен леб, којшто е означен со специјален дрвен или пластичен печат. На просфората, на средишниот дел, кој се нарекува Агнец, пишува ИС-ХС-НИ-КА. Од десната страна на Агнецот е честичката за Богородица (во вид на голем триаголник), а од левата честичката (во вид на мали триаголници) за спомен на светиите. Посебна древна практика да се служи од пет просфори, но иако практиката не е правило. Свештеникот ја зема просфората и со копчето трикрајно прави крсен знак врз неа, велјќи: Во спомен на Господ и Бог и Спасителот наш Исус Христос. Со овие зборови се сведочи дека претходната служба ќе биде принесена во спомен на нашиот Спасител, според Неговите зборови искажани на Тајната вечера: Правите го ова во мој спомен. Свештеникот го забива копчето во десната страна на Агнецот, сече одгору надолу и вели: Го одведоа како овца на колење. Потоа го забива копчето во левият дел, сече и вели: Како јагнето што е безгласно пред оној кој го стираже иако и Он не ја ошвори устата Своја. Сечејќи во горниот дел на просфората, ги изговара следните зборови: Во сми-

рението негово се одзеде судот негов, а во долниот дел: Појеклото Негово кој ли ќе го искаже. Појоа сече под средишниот дел на кој пишува ИС-ХС-НИ-КА и вадејќи го нагоре, изговара: Како што се зема од земјата Неговиот живо. Сите овие зборови се земени од книгата на пророкот Исаја, појочно од 54 глава, каде што многу години пред Христа, на сликовит начин се опишани Неговите страдања. Нашиот Спасител, иако бил Бог, Чие појекло е неискажливо, одејќи на страдање, бил смирен како овца која оди на колење. По ова, свештеникот го сече крстовидно светиот Агнец од долната (меката) страна, велјќи: Се жртвува јагнето Божјо, Кое ги зема гревовите на светиот за живо и спасение на светиот. Го поставува на средната од дискот, го прободува со копјето во делот каде што пишува ИС и говори: Еден од војниците со копје ги прободува ребрата Негови и веднаш појече крв и вода, и оној кој виде посведочи и сведоштво негово е висинско. Овие зборови се од Евангелието според Јован, којшто бил сведок на настаните под Крстот, кога од живоносното ребро Христово појекле крв и вода. При овие зборови, свештеникот налева вино и вода во светиот пупир. Појоа, изговарајќи ги зборовите: Во чест и спомен на светата, славна Владичица наша Богороди-

ца и секогаш Дева Марија, ја вади
чесѝичка шиѝо е во спомен на Бого-
родица и ја посѝавува на дискосѝѝ
од деснаѝа сѝѝрана на свеѝиѝиѝ аг-
нец, велејќи: Царицаѝа засѝѝана од-
десно на Тебе, во преукрасена облека
облечена. Цркѝаѝа ѝ оддава посеб-
на почиѝ на Пресѝеѝа Богородица,
како онаа преку која се изврши спа-
сениеѝо на свеѝиѝиѝ и човекоѝ, пре-
ку оѝплоѝувањеѝо на Хрисѝа, па
зѝѝоа најнапред се вади чесѝичка
во нејзин спомен.

Од леваѿа сѿѿрана на просфораѿа, се вадаѿ честѿички во честѿ и спомен на Преѿечаѿа, пророциѿе, апосѿолиѿе, ерарсиѿе, маченициѿе, преподобниѿе, бесребренициѿе, на свеѿѿѿелоеѿ кој се празнува на деноѿ и на свеѿѿи Јован Злаѿоусѿѿ, ако се се служи Злаѿоусѿѿова лиѿѿурѿиѿа, или на свеѿѿи Василиј Велики, ако се служи Василиева лиѿѿурѿиѿа. Приѿѿоа поименично се спомнувааѿѿ свеѿѿѿѿелиѿе од соодвеѿниоеѿ ред. Честѿичкиѿе ги посѿѿавуваме лево од свеѿѿиоеѿ Агнец, редеѿки ги одозгора надолу. Ова го правиме заѿѿоа шѿѿо Лиѿѿурѿиѿаѿа преѿѿѿѿавува сеѿавање на сиѿѿе, бидеѿки за Бога нема умрени, ѿѿуку сиѿѿе се живи. Поѿѿоа свешѿѿеникоеѿ вади честѿичка за месниоеѿ архиереѿ, за народеѿ, а поѿѿоа, посѿѿавуваѿки ги под Агнецеѿѿ, од горниоеѿ дел на просфораѿа рони честѿички, при шѿѿо ги спомнува живиѿѿе членови на Цркваѿа, а од долниоеѿ дел

на просфората рони честички за упокоениите членови на Црквата. Ова го правиме поради тоа што со љубов треба да се секаваме на сите наши браќа и сестри, кои се овде со нас и на оние кои го напуштиле овој привремен живот. Тоа треба особено да се прави на светата Литургија, бидејќи нема поголема жртва која Бога Го смисловува, од крвата жртва, принесена за спасение на сите. На крајот од Литургијата, свештеникот ги сфаќа овие честички во светиот путир, велејќи: Измиј ги Господи гревовите на сите овде спомнати со чесната крв Твоја. На овој начин, на светиот дискос, всушност, е претставена целата Божја Црква - Јагнењо Божје (Христос) на средина, а околу него Богородица, свештителиите, живите и упокоените христијани. На крајот свештеникот вади честичка и за себе. Светиот Филојеј, патријархот Цариградски, вели: „Да посветиме внимание, како преку овој Божествен образец и чин, преку внатрешната смисла на светата Проскомидија, го согледуваме Самиот Господ Исус и целата Негова Црква. Во средината го гледаме

Самиот Христос, висшинската Светлост, Животиот вечен. Зашто Он Самиот е средиште преку овој леб. Неговата Мајка, со своја честичка е оддесно на Него, ангелиите и свештителиите се од левата страна. Долу е сецелиот побожен собор на Неговите верници. Тоа е голема тајна - Бог помеѓу луѓето и Бог наред боговите по благодат, коишто Он ги обожува, Бог по природа, овозможен заради нив. А тоа е идното Царство и доживувањето на вечниот живот. Бог со нас, Кој Го гледаме и со Кого се причестуваме. Нема место тука за неверниците, ниту за неправославните. Зашто, каква заедница има темната со светлината? (2. Кор. 6, 14)“. На крајот од Проскомидијата, свештеникот ја зема звездата, ја покадува и ја поставува врз дискосот, велејќи: Дојде звездата и застапа на местото каде што беше Детењо. Ова е симболика на онаа звезда која ги водеше мудреците од исток до Вилеамската пештера, но нејзината практична функција е да ги заштити даровите од паѓање. Врз звездата со соодветна молива го поставува покривот, потоа поставува покривот и врз

путирот, а на крајот заедно ги покрива со големиот покривот (Воздух). Овие покривци се симболика на покривот со којшто беше повиев Богородицата во Вилеамската пештера, но истовремено и симболика на плаќањата со кои по распнувањето беше погребан Создавачот на сета Вселена.

Од како вака ќе ги подготви даровите, свештеникот ги окадува, велејќи: Благословен е Бог Кој сè така уреди, Слава Ти, по што ја чиста молива на Предложението, во која се моли Бог да ја прими оваа жртва, да си спомне за сите оние, кои ги принесуваат овие дарови, и за сите оние за кои се принесени, и да не запази неосудени во свештенодејството на светиите Божествени Христиови тајноста. Потоа се каде престојот и целиот олтар, со изговарање на чиропарот: Во гробот со телото..., па се отвораат царските двери, се кажува молива „Цару Небесен“, по што започнува Литургијата на огласение.

Продолжува...

ПРЕЉУБАТА ~ НАРУШУВАЊЕ НА СВЕТОСТА НА БРАКОТЈ

Прељубаџа е грев помеѓу маж кој има законитџа жена со жена која има свој маж и обрџино или, пак, пад на слободен маж/жена со обврзан/обврзана.

Прељубаџа е повреда и сквернавење на својџа и на џуѓаџа брачна посџела. Ако двеџе лица се неслободни, џиоѓаш двајцаџа истовремено ја сквернаваџи својџа и џуѓаџа посџела, не запазуваџи го својџи законитџи брак, вераџа и џубовџа. Поради џоа прељубаџа е грев подложен за поголема осуда оџколку гревџи со блудоџи. Падџи на овие луѓе Го навредува и ожалосџува Творецџи и Бога Законодавецџи. Прељубаџа го раздвојува она џио Бог го сосџавил, го расцепува на половина едноџи џело и нанесува навреда на џајнаџа на сопругниџиџвоџио. Поради џоа прељубаџа како грев е двојно поголем од блудоџи како грев и пресџапоџи е поголем. Блудоџи осквернува само две слободни лица – блудник и блудница, а прељубаџа се однесува на четиџворица: две лица осквернува, а две навредува. Заџоа и светиџи Василиј Велики за блудницаџа одредува епџимџија, која се сосџио во забрана за причестиџување од 7 години, а на прељубникџи од 15 години (Крмчија 58. и 59. правило). Светџиџи Јован Злаџоустџи прељубаџа ја смета за грев поголем од разбојниџиџвоџио: „Не паџиме џолку силно коѓа некој ќе го однесе нашиџи имџи, како коѓа се поџкопува бракоџи“ (Посл. Солун. 4, 6). Прељубаџа во Сџариџи завеш не била удосџоена со помилување и просџување и со ниедна жрџива не можела да биде очистиџена. Ова се споменува во книгаџа Левиџи, во која се опишува дека за ваквиџи пресџап следува смрџтна казна и на никој друг начин овој грев не се искоренувал и очистиџувал пред Божџиџе луѓе (3. Мојс. 20, 10).

Прељубаџа, дури и неоџкриенаџа, ја следи посџојано внџшрешно мачење и гризење на совестиџа: внџшрешниџи црв посџојано гризе, разобличува, исцрпџува и доаѓа до очајание. Ако прељубаџа се оџкрие, со неа следу-

ва голем срам, озборување, нескроџлива јаросџи кај оној чијаџио чести е осквернеџа, гнев кон оној кој погрешил и досџојна казна по праведниџи суд.

Прељубаџа била најсџирого казнувана кај сџиџе народи во истџоријаџа: римскиџи цар Опилиј наредувал прељубникџи и прељубницаџа да се заврзаџи и да бидат џрлени во оган, а Августџи, Тивериј, Домеџијан, Аврелиј и Север за прељубаџа ја одредиле следнава казна: да се спуџаџи врвоџиџе на две дрва, да им се заврзаџи нозџе на прељубодејџиџе и да се испуџаџи – џелоџио на грешникџи или грешницаџа се кинело на делови. Другиџе римски цареви му дозволувале на мажџи да ги убие женаџа и прељубникџи ако ги заџекне дека грешаџи и за џоа убисџиво не подлетнувал на никаква казна. Сџарогрчкиџи цар Сенадиј издал закон со кој со секира им се оџсекувале главиџе на мажџи и женаџа заџекнаџи во прељуба. Саксонџиџе ја присилувале прељубницаџа сама да се обеси, а нејзиниџи џруп го палеле, додека прељубникџи со кој го извршувала неморалноџио дело, го заврзувале над огноџи. Египќаниџе го џепале со железо прељубникџи, нанесуваџи му илјадници рани и му го оџсекувале носџи. Куманиџе, пак, гола ја седнувале на магаре женаџа која извршила прељуба, ја воде низ целиџи град и сџиџе ја џепале. Бразилџиџе, пак, џиаквиџе жени или ги убивале или ги продавале како робинки. Многу други осџри и лупи казни посџоеле во различни земџи. Денес меѓу современиџе народи ваквиџи грев е многу чести, но за него не е предвидена смрџтна или друг вид казна.

Всушностџи, со Христџовџио дело на сџиџе луѓе се дава можностџи за покајание, единсџивно Праведниџи Судџија ќе ги казни оние џио не спознале дека погрешиле на овој начин. Меѓу христџијаниџе, пак, прељубаџа се смета за грев проџив светиџиџа на бракоџи и Божџиџи благослов, и за него не се предвидени сурови казни, освен џи.н. духовни казни, односно епџимџии.

Христџос, коѓа говорел за бракоџи, говорел дека христџијаниџи (христџијанкаџа) на својџи сопругник џреба да му го просџи секој пресџап и грев, освен гревџи на прељубаџа.

Половаџа желба во бракоџи не е неџио за џио човек џреба да се срами. Светџи Јован Злаџоустџи на едно месџо кажува: „Желбаџа не е грев, но коѓа ќе премине во неумереностџи и ќе почне да се пречекоруваџи законскиџе оквири на бракоџи и ќе премине и на џуѓи

жени, ѿкогаш ѿоа сѣанува прелѹбедејсѣво, не поради желбаѣа, ѿку поради незасѣиѣносѣа” (13. Омилија на Посланиеѣо на Римјаниѣе).

Значи, според св. Јован, прелѹбаѣа е нешѣо шѣо сѣанало секојдневие и шѣо не е непознаѣо во човековаѣа природа, со кое се среќаваме во ѿекоѣ на целаѣа човекова исѣорија. Не прави прелѹба, гласи седмаѣа Божја заповед (2. Мојс. 20, 14; 5. Мојс. 5, 18). Во духоѣ на Сѣариоѣ завей и Законоѣ, овој пресѣап бил казнуван ѣака шѣо сѣе пресѣапници биле каменувани до смрѣи. Ако некој биде фашен да лежи со мажена жена, ѿкогаш и обајцаѣа да бидат предадени на смрѣи: и мажоѣ кој лежел со женаѣа и женаѣа: ѣака исѣребуваѣе го злоѣо од Израилоѣ (5. Мојс. 22, 22).

Нам, Хрисѣовиѣе следбеници, ни е познаѣо Неговоѣо учење за овој проблем. Во Евангелиеѣо според свеѣиоѣ апосѣол Марко, Господ, на лукавоѣо фарисејско прашање за разводѣи, одговара: Поради вашеѣо закоравено срце, ви ја напишал Мојсеј оваа заповед. Во почеѣокоѣ на создавањетѣо, пак, Бог ги создаде машко и женско. Заѣоа човекоѣ ќе го осѣави ѣаѣкоѣо свој и мајкаѣа своја и ќе се присоедини кон женаѣа своја. И ќе бидат двајцаѣа едно ѣело. Така, ѣие веќе не се двајца, ѿку едно ѣело. И она шѣо Бог соединил, човек да не разделува (Мк. 10, 5-9). На ѿој начин, по зборовиѣе на Господ Исус Хрисѣос, бракоѣ кој еднаш е склучен, не може да се раскине, бидејќи Бог го склопил. За важносѣа на бракоѣ и за големинаѣа на гревоѣ прелѹба, се укажува на следноѣо месѣо: А Јас ви кажувам: Кој ќе ја оѣпушѣи женаѣа своја, освен поради прелѹба, и ќе се ожени за друга, ѿој врши прелѹба; и кој ќе се ожени со напушѣена, врши прелѹба (Мѣ.19, 9). Во беседа на Гораѣа, Спасиѣелоѣ ни кажува: Сѣе слушнале како е кажано на сѣариѣе: Не прави прелѹба. А јас ви кажувам дека секој кој ќе погледне жена со желба, ѿој веќе извршил прелѹба со неа во своеѣо срце (Мѣ. 5, 27-28). Тешко дека посѣои и друг ѣаков порок, какви шѣо е ѣоа блудоѣ и развратѣоѣ, кој до ѣаа мерка ги разорува човековиѣе физички и морални сили и го прави напoлно неспособен да го прими Духоѣ Божји.

Прелѹбаѣа, во сушѣина, преѣсѣавува погрешно егзисѣенцијално насочување на човекоѣ, кој намесѣо својоѣ ерос да го искорисѣи за својаѣа цел - личносно соединување со Бога, било преку монашѣивоѣо или преку бракоѣ, прелѹбаѣа, се оддава на безличнаѣа љубов - на желба.

Со параболоѣа за блудниоѣ син, Хрисѣос не издадува дека по Својаѣа милосѣи ќе го помилува секој човек, ќе го прими во Својаѣа ѣаѣковска претрајка и ќе му

го враѣи досѣоинсѣивоѣо и славаѣа со кои го создал. Сѣ ми е дозволено - вели свеѣи апосѣол Павле - но не ми е сѣ од полза; сѣ ми е дозволено, но не дазволувам

нишѣо да владее со мене. Хранаѣа е за сѣомакоѣ, а сѣомакоѣ е за хранаѣа, но Бог и едноѣо и другоѣо ќе ги унишѣи. Телоѣо не е за блуд, ѿку за Господа, и Господ е за ѣелоѣо... Бегаѣе од блудоѣ. Секој грев, кој го прави човекоѣ, е надвор од ѣелоѣо, а кој блудсѣивува со своеѣо ѣело греши. Или не знаеѣе ли дека ѣелоѣо ваше е храм на Свеѣиоѣ Дух, Кој живее во вас и ни е даден од Бога и дека не припаѓаеме само на себе? Зашѣо скапо сѣе плаѣени. Прославеѣе Го Бога со своиѣе ѣела и со своиѣе души, кои се Божји. (1. Кор. 6, 12-20). Го слушнавѣе ова и понесеѣе го во својаѣа душа за размислување и ѣихување.

„Нека не ѣе прелаже привлечносѣа и убавинаѣа на лицеѣо или распадливоѣо ѣело“ - ѣака вели свеѣи Димитриј Росѣовски - „заѣоа шѣо ѿоа ќе се промени, ќе се распадне и ќе исчезне. Никој не видел убав сѣарец; нема неѣрулежна убавина во гробоѣ. Секоја ѣелесна убавина е искра; секоја красоѣа - упринска роса; секое ѣело - ѣрева; секоја човечка слава е како полски цвеѣ.“ Ако човекоѣ се занесе и се расее, ако дури и полуди, нека не го губи до ѣолку разумоѣ, па никогаш да не помислува на оние кои пред него заминале во гроб и преку ѣоа да се научи шѣо ќе се случи и со него. „Нема ни една плоѣска похоѣи и љубов, која нема да се преобрази во мака, нема привремена убавина, која нема да се преѣвори во ѣрулеж; нема плоѣска сѣрасѣи, која нема да се обраѣи во мерзосѣи“, вели овој свеѣиѣел.

Или не знаеѣе дека неправеднициѣе нема да го наследат царсѣивоѣо Божјо? Не лажеѣе се: ни блуднициѣе, ни идолопоклонициѣе, ни прелѹбедејциѣе, ни ракоблудциѣе, ни мажеложнициѣе (1. Кор. 6, 9).

Заѣоа, бракоѣ на сѣе ѣреба да е чесен, и брачноѣо легко — чисѣо; а блуднициѣе и прелѹбнициѣе ќе ги суди Бог (Евр. 13, 4).

ПРЕП.ЖИРНА ПЕЧИНОВИЌ ЗА СВАДБИТЕ ВО БОЖИЌЕН ПОСТ

Божикниј пост, - у њаквија греховни работи свадба ако правиле, њаја свадба не еѝ благословена, и не еѝ хаирлиа њова зачаѝие, и њова рождение, шѝо ќе се родиѝ деѝе, њова еѝ хаирсис, све угурсус. Хрисѝјани божи, чеда свјайѝја церкви восѝочнија, браѝја мои, пошѝо сѝе јазик свјайѝ, царское свјашѝение, избранное семе, искушено злайѝо, почѝо сѝе искушени седмерицеју, зашѝо погано празнуваѝе, свадбиѝе погано ги чиниѝе? Зашѝо не знаеѝе еле свадба еѝ основание? Оно ѝребетѝ да биде со празнование, пошѝо ѝако еѝ чѝо шум празнујушѝаго.

„Свадба, брак, еѝ ѝајнсѝво свјайѝја церкви восѝочнија. Седом хубавини имамо у вераѝа наша, седом драгии вешѝи даде нам Свјайѝја Троица. Првоѝо ѝајнсѝво - свјайѝое крешѝение, шѝо кршѝаваѝи деѝе у церков у вода или некој оѝ друга вера шѝо да дојдеѝ у наша вера да се крсѝиѝи; ѝова еѝ прво ѝајнсѝво - кршѝение; 2 - миропомазание, 3 - свјайѝое причешѝение, 4 - исповедание, 5 - венчание (брак или свадба), 6 - рукоположение (сиреч запопуеѝе), 7 - елеосвјашѝение (сиреч масло свеѝеѝе на болни људи; оѝ ѝова масло свеѝеѝе хем оздравуеѝ хрисѝианин, хем грехоѝ му се просѝуеѝи; а ѝој шѝо идеѝ по баѝарици хем сосе грехоѝ ќе умре, ем у божиј рај илака не имайѝ зашѝо оѝавил Бога могушѝаго исцелиѝи его).

Видиѝе, благословени хрисѝјани, како еѝ брак (свадба) пеѝо ѝајнсѝво свјайѝја вери нашеј. Чаѝиѝе у Библиа книга, у Товиино чѝение, како било едно чудо оѝ ангела Рафаила заради Товиин син. Кога се венчал, му заповеда ангел Рафаил да не лежиѝ прваѝа ноќ со невесѝаѝа си, ни вѝориоѝ ноќ, ни ѝрекиоѝ, све да бидайѝ на молиѝва го научил, и он ѝаке учинил. И кога Богу се молише ѝија ѝри нокој, велеше Богу: „Господи Боже оѝец наших, соѝворивѝ небеса и земља, море и всја јаже во нем, ѝи создал еси Адама и дал еси ему Еву помошѝницу ему. И ниѝе, Господи Боже наш, ѝи веси јако не во блуд приемљу сесѝру сију во супругуно љубве ради плода вечнаго и да благословиѝја во нем имја ѝвое во веки веков.“

И на невесѝаѝа си рече: „Сарро, и ѝи моли се Богу денеска и утре и задупре, заради да се присвоено Богу и Бог нас да помилуеѝ, пак во чеѝверѝиј ден хокемо се познаѝи, зере сме избрана лоза, да не се сѝавимо како другиѝ милеѝи шѝо се сѝавуеѝ скоѝски, без воздржание, без богомолсѝво.“ И невесѝаѝа му го послуша и она ѝри дена и ѝри нокови не приде при него, башка сѝоеше и се молеше Богу и велеше: „Помилуј нас, Господи, помилуј нас да оѝаремо обаѝа живи и здрави.“ Ангел Рафаил го пропуди дјаволоѝо шѝо беше им се угоѝвил да ги удавиѝ обаѝа, и момчеѝо и невесѝаѝа. Кој сака да разбере подробно, нека гледаѝ у книга Библија (Товија, глава 6 и 7 и 8), нека видиѝ како можеѝ со наш себеп да бидеѝ и добро и зло, како правимо ѝака ни се правиѝ и нам.

Видиѝе, хрисѝјани, како во сѝаро време во еврејско царсѝво и они имале воздржание кога чиниле свадба. И во наш закон пишеѝ како да бидеѝ харно за хрисѝјаниѝе. Ама вие, хрисѝјани, шѝо не слушаѝе книга и закон и за-

коници, вие сами себе досаждаеѝе, преслушание чиниѝе. Заѝова и лош угур имайѝе. Ви се родило деѝе маханалиа или хаирс'с, не велиѝе наш кабаеѝи еѝ, шѝо сеемо ѝова и жнеемо, ѝоку велиѝе: Господ го дал ѝаквоа да се родиѝ, и лоши људи магие зачиниле, душмани наши магии сѝориле, заѝова смека имамо". Свои кабаеѝи не познааѝе, ѝоку велиѝе „Господ рекол". Кога видиш, на Бога хулиѝе и људи осудуеѝе. Ем не гледаѝе како пишеѝ во Псалѝир (псалом 50, сѝих 6): „Во беззаконии зачаѝ есм и во гресех роди мја маѝи моја" и пак (во псалом 6, сѝих 15): „Ров изри, ископа и, и паде во јаму јуже содела."

Извор: Огледало, 1816 г.

ВЕСТИ И НАСТАНИ : ОД ЕПАРХИЈАТА :

На 12. 6. 2014 леѝмо Господово, на покана на Неговоѝо високопреосвешѝенсѝтво, Мѝтрополиѝоѝ ѝеѝовско-госѝиварски г. Јосиф, Лешочкиоѝ манаѝѝир го посеѝија шѝѝѝенициѝе од заедницаѝа за деца со посебни потреби „Порака“ – Негоѝино.

На 27. 6. 2014 леѝмо Господово, во просѝорииѝе на ѝеѝовско-госѝиварскаѝа епархија се одржа седница на Епархискиоѝ управен одбор (ЕУО) во полн сосѝав.

На 16. 6. 2013 леѝмо Господово, Неговоѝо високопреосвешѝенсѝтво, Мѝтрополиѝоѝ ѝеѝовско-госѝиварски г. Јосиф, во Опѝѝина Госѝивар осѝвари рабоѝна средба со градоначалникоѝ, г. Невзаѝ Беѝѝа.

На 29. 6. 2014 леѝмо Господово, со благослов на Неговоѝо високопреосвешѝенсѝтво, Мѝтрополиѝоѝ ѝеѝовско-госѝиварски г. Јосиф, во Лешочкиоѝ манаѝѝир свечено се осѝвори духовно-кулѝурниоѝ центар „Кирил Пеѝчиновиќ“.

A photograph of a man and a woman sitting on a dark, tufted sofa. The man, on the left, has a beard and is wearing a black clerical robe with a gold chain and a large circular medallion. The woman, on the right, is wearing a white blazer over a dark top and a dark skirt. They are both looking towards the camera. In front of them is a low wooden coffee table with a small white vase of flowers and a small white box. The background is a plain white wall with two framed paintings: a landscape on the left and a green abstract piece on the right.

A group of Orthodox priests in white and gold vestments, including a bishop in a red and gold mitre, standing in front of a church altar with icons.

На 28. 8. 2014 леѝо Господово, Неговоѝо високопреосвешћенсѝво, Мийрополиѝоѝ ѝеѝовско-госѝиварски г. Јосиф, по повод преславниѝоѝ празник „Успение Богородично“, слава на манасѝироѝ „Свеѝи Аѝанасиј“ во с. Лешок, Теѝовско, оѝслужи свеѝа Божесѝвена лиѝургија.

На 06. 9. 2014 леѝо Господово, Неговоѝо високопреосвешћенсѝво, Мийрополиѝоѝ ѝеѝовско-госѝиварски г. Јосиф, во седишћеѝо на Теѝовско-госѝиварскаѝа епархија го прими минисѝероѝ за ѝруд и социјала на РМ, г. Диме Спасов.

На 07. 9. 2014 леѝо Господово, Неговоѝо високопреосвешћенсѝво, Мийрополиѝоѝ ѝеѝовско-госѝиварски г. Јосиф, во Соборниѝоѝ храм „Св. Кирил и Методиј“ во Теѝово, изврши групно кршћевање во сослужение со свешћеници од Теѝовскоѝо намеснишћво.

На 08. 9. 2014 леѝо Господово, манасѝирскиѝоѝ комплекс „Свеѝи Аѝанасиј“ во с. Лешок, Теѝовско, го посеѝи рекѝороѝ на Универзитетѝоѝ „Свеѝи Кирил и Методиј“ во Скопје, проф. д-р Велимир Сѝојковски.

На 13. 9. 2014 леѝо. Господово, на ниво на Теѝовскоѝо архиерејско намеснишћво беше поделена хуманитарна помош во облека, шћо како донација присѝигна од македонскиѝе иселеници во Соединетѝиѝе американски држави (САД).

На 21. 09. 2014 леѝо Господово во Деѝроѝиѝ, САД, Неговоѝо високопреосвешћенсѝво, Мийрополиѝоѝ ѝеѝовско-госѝиварски г. Јосиф, сослужуваше на свеѝаѝа Божесѝвена лиѝургија со Неговоѝо високопреосвешћенсѝво, Мийрополиѝоѝ американско-канадски г. Методиј.

A photograph showing a priest in ornate red and gold vestments performing a ritual. He is holding a large, round, golden loaf of bread (prosphora) over a table. A large, ornate golden vessel (chalice) is visible on the table. A man in a dark suit is standing next to him, possibly assisting. In the background, a group of people, including a man in a blue shirt and a woman in a red shirt, are watching the ceremony. The setting appears to be outdoors, possibly in a courtyard or garden.

главен и одговорен уредник: Миџројолиџ џеџовско-госџиварски г. Јосиф
редакција: свешџеник Александар Сџојаноски, свешџеник Жарко Мицкоски
графички дизајн и ликовно обликување: Ангел Мицевски
Фоџографии за весџи и насџани: Синиша Георгиев
Лекџура: свешџеник Бобан Миџевски
Соработџници: проф.д-р., проџоереј Сџефан Санџакоски, проџоереј Ненад Ѓорѓески

Издавањеџо на овој број на Огледало го помогна Господин Звонко Сџојановски, му благодариме и му посакуваме секое добро, нему и на неговоџо благочесџиво семејсџво.

www.tge.mk

Црква Свџи Наум - Попова Шапка

Црква „Св. Никола“ - Маврово